Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
CUMA 9 KASIM 1979
500 KURUŞ

Avrupa Parlamentosu üyesi ve Çek muhalifi
JİRİ PELİKAN
Doğu Avrupa ve Sovyetlerdeki gelişmeleri
Aydınlık'a açıkladı

Bugün 8. sayfamızda

Hükümet en geç hafta başında açıklanıyor

... Sıra bakanların isimlerinde

- AP Grubu, parti yöneticilerinin hükümette görev almasını istemiyor
- Demirel temasları konusunda Korutürk'e bilgi verdi
- Bir AP yetkilisi: "Uçuşan isimler spekülasyon, liste sadece Genel Başkanın kafasının içinde"
- AP lideri tekrar parti içi temaslara başladı

ANKARA (ÖZEL)

Hükümeti kurmakla görevlendirilen AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, dün Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'le yaptığı bir saatlik görüşmeden sonra, listesini en geç hafta başında açıklayacağını söyledi.

Diğer partilerin yöneticileriyle temaslarını önceki gece tamamlayan Demirel, Cumhurbaşkanına temasları konusunda bilgi verdiğini bildirdi.

Öte yandan, AP Genel İdare Kurulu da dün akşamüstü Genel Başkanın başkanlığında toplandı. AP tüzüğü gereğince Demirel, Genel İdare Kurulu üyelerinin hükümetin kuruluşu konusundaki görüş ve tavsiyelerini aldı. Demirel, bugün de partinin TBMM'deki gruplarının yöneticilerinin tavsiye ve görüşlerini araştıracak.

Demirel'in bundan sonra, hükümet kurma konusundaki ikili temaslarına başlayacağı öğrenildi.

Ortalıkta dolaşan isimler konusunda görüşünü sorduğumuz üst düzeydeki bir AP yetkilisi, "Uçuşan isimlerin hepsi spekülasyon, esas liste

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Kimler bakan olacak?

Demirel'in azınlık hükümetini kurması kesinleşip, yeni bakanların adları üzerindeki çalışmalar başlayınca, AP'li parlamenterlerin de kafasında bir "Acaba" sorusu dolaşmaya başladı.

YENİ HÜKÜMETİ BEKLEYEN BÜYÜK MESELELER

- Her ay yüze yakın yurttaşın ölümüne yolaçan anarşinin önlenmesi.
- Bu yıl sonunda resmi piyasa fiyatlarıyla yüzde 100'e varması beklenen enflasyonun hızının kesilmesi,
- Kıbrıs meselesinin çözümü yolunda adımlar atılması.
- Özellikle orta ve küçük sermayedarları etkileyen ve piyasayı daraltıcı para politikasının sonucu olan kredi darlığının önünün alınması.
- Daha elverişli şartlarla petrol alabilmek ve yüksek fiyatla spot alımlara bağımlılığı azaltmak için petrol üreticisi ülkelerle yeni anlaşmalar yapılması.
- Petrol fiyatlarına yapılan yeni zamdan sonra bunun döviz ödemelerine getireceği ek yükün karşılanması.
- OECD üyesi ülkelerin, haziran ayında vermeyi vadettikleri kredinin akışının hızlandırılmasının sağlanması.
- Yabancı Bankalar konsorsiyumunun Türkiye'ye açtığı 400 milyon dolarlık kredinin yaklaşık yarısının ne zaman verileceğinin belirlenmesi.
- Bu ay içinde gelmesi beklenen IMF heyetiyle ikinci kredi dilimi için pazarlıkların yapılması, CHP'nin imzaladığı "niyet mektubu"nun devam edip etmeyeceğinin belirlenmesi.
- AET'ye tam üyelik için girişim yapılması.
  Dünya Bankasının kasım ayında açmayı vadettiği 150 milyon dolarlık ikinci program kredisi için görüşmeler yapılması.
- Kimyasal gübrenin hızla temin edilip dağıtılması
- Enerji sıkıntısının giderilmesi
- Kış boyunca gerekli akaryakıt ve kömürün sağlanması.
- ABD ile sürdürülen ortak savunma anlaşması görüşmelerinin sonuclandırılması.

CHP'de Genel Merkezle muhalefet grup seçimlerinde de karşı karşıya geldi

- Ecevit de kulise indi
- Seçimlerden bir sonuç alınamadı

Ecevit Kurultaydan sonra bazı CHP'li parlamenterleri evlerinde ziyaretler edip gönüllerini almaya başladı.

ANKARA (ÖZEL)

HAFTA sonunda CHP'de 8. Olağanüstü Kurultayda karşı karşıya gelen Genel Merkez ve muhalefet ekipleri bu defa da grup yöneticilerinin seçiminde karşı karşıya geldiler.

Ecevit'in Kurultaydaki tutumunu protesto eden CHP'li milletvekillerinin grup toplantısına katılmamaları yüzünden salı ve çarşamba günü toplanamayan CHP Millet Meclisi Grubunda dün de saat 10'da çoğunluk sağlanamadı. Ancak daha sonra çeşitli parlamenterlerin telefonla parlamentoya davet edilmelerinden sonra, grup toplantısı saat 11'de bizzat Genel Başkan Bülent Ecevit tarafından açıldı.

Başbakanlıktan istifa ettikten sonra değişik bir tutum izleyerek, bazı CHP'li parlamenterleri evlerinde ziyaret edip gönüllerini alan Ecevit, dün sabah da CHP grubunun kulesinde oturup parlamenterlerle sohbet etti.

Daha sonra grupta yapılan Grup Başkanvekilliği seçiminde muhalefetten İstanbul Milletvekili Metin Tüzün, Muş Milletvekili Burhan Garip Şavlı ve Ankara Milletvekili Önder Sav, Genel Merkezcilerden de Kars Milletvekili Hasan Yıldırım ve Tunceli Milletvekili Hüseyin Erkanlı aday gösterildi.

Üçte, iki çoğunluk aranan ilk tur seçimde Tüzün 82, Yıldırım 74, Erkanlı 38, Şavlı 30 ve Sav 6 oy aldılar. 4 oyun iptal edildiği, 2 oyun boş çıktığı bu turdan sonra yapılan üç turda da sonuç alınamayınca grup toplantısı seçimlere devam edilmek üzere 13 Kasım Salı gününe ertelendi.

Öte yandan CHP Ankara milletvekili Önder Sav yaptığı açıklamada, Grup Başkanvekilliğine hiç bir şekilde adaylığını koymadığını, grup toplantısında da bulunmadığını bildirdi. Sav, adının iyi niyetli bir arkadaşı tarafından önerilmiş olabileceğini söyledi.

Terörü tırmandırıyorlar

ASLAN SİVRİ

Dok Gemi-İş Sendikası Başkanı Aslan Sivri öldürüldü

- İstanbul'da Mecidiyeköy Lisesi Müdürü Siverek'te iki öğrenci Ankara'da bir polis ve Adana'da iki lise öğrencisi öldürüldü

YAZISI 5. SAYFADA

Rusya'daki "İnsan Haklarını Koruma Komitesi" Çekoslovak "Yasa 77"den sonra...

Hanoi yöneticilerinin izlediği Rus yanlısı politika yüzbinlerin ülkeden kaçmasına yol açıyor ve Vietnam'ı komşu ülkelere saldırtıyor.

Vietnam'da gizli muhalefet örgütü kuruldu

- Gizli "Vietnam Barış, Tarafsızlık ve Demokratik Özgürlükler Hareketi"nin kuruluşu aynı anda Saygon ve Brüksel'de dünyaya ilan edildi

HADİ ULUENGİN BRÜKSEL

AMERİKANCI Van Thieu rejimine karşı Güney Vietnam'da yürütülen direniş hareketinin öncülerinden Tra Chon Hieu, Doan Van Toai, ve Thai QuangTrung dün Brüksel'de yaptıkları bir basın toplantısında bugünkü yönetime karşı bütün muhalefeti kapsayan bir direniş örgütünün kurulduğunu açıkladılar.

Üç yönetici, "Vietnam Barış, Tarafsızlık ve Demokratik Özgürlükler Hareketi" adını taşıyan örgütün, bir anda Brüksel ve Saygon'da dünya kamuoyuna açıklandığını bildirdi. Vietnam Barış Tarafsızlık ve Demokratik Özgürlükler Hareketinin dün açıkla-

(Devamı sa. 7, sü.3'de)

Vietnam Barış, Tarafsızlık ve Demokratik Özgürlükler Hareketinin programından:

- "Hanoi, insan haklarına saygı göstermeli, gıda maddelerine konan yasak ve çalışma kampları kaldırılmalı"
- "Rusya, Vietnam'daki üslerini sökmeli, askeri uzmanlarını geri çekmelidir"
- "Sovyetler, Çin'in, Kamboçya, Laos ve Vietnam'ın toprak bütünlüğüne saygı göstermelidir"

MSP'li Emre, "Ecevit, AP ile hükümet kurmayı tasarlıyorsa buna engel yoktur" dedi

ANKARA (THA)

MSP Genel Başkan Yardımcısı Süleyman Arif Emre, MSP ve MHP tarafından desteklenecek hükümetin AP zihniyetinin tatbik edileceği bir hükümet olduğunu söyleyerek, "Ecevit, AP ile hükümet kurmayı tasarlıyorsa buna engel yoktur" dedi.

(Devamı sa. 7, sü.1'de)

"Atatürk'ün Bugünkü Önemi" paneli yarın yapılıyor

- Panele Turan Güneş, Doğu Perinçek ve Emre Kongar katılıyor

ANKARA (ÖZEL)

Atatürk'ün 41. ölüm yıldönümü dolayısıyla Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezi bir panel düzenledi. Ankara Üniversitesi Rektörlüğü tarafından da Dil Tarih Coğrafya Fakültesinin salonunda tören yapılacağı öğrenildi.

Ankara Halk Tiyatrosu "Atatürk'ün Bugünkü Önemi" konulu panelini gazetemizin muhabiri Nuri Çolakoğlu yönetiyor.

10 Kasım günü saat 15'de yapılacak olan panele konuşmacı olarak Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, CHP Kocaeli Milletvekili Prof. Dr. Turan Güneş, Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Emre Kongar katılıyor.

(Devamı sa.7, sü.9'da

Business International raporu:

"Türkiye IMF'nin şartlarına uymazsa, uluslararası yardım beklemesin"

İSTANBUL (THA)

Business İnternational İnstitute (Uluslararası İşadamları Enstitüsü) tarafından hazırlanan bir raporda, "Türkiye, IMF'nin şartlarına uymadıkça uluslararası bankalardan yeni bir yardım beklemesin" denildi.

Hilton Otelinde dü-

(Devamı sa.7, sü.10'da)

Business İnternational nedir?

Tam adı "Business International Corporation" olan ve 1954 yılında kurulan örgüt, bağımsız bir araştırma basım ve danışmanlık kuruluşudur.

Adı geçen örgüt, bankerler, avukatlar, kolejler ve üni-

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Kırıkoğlu'nun cenaze töreni bugün

ANKARA (ÖZEL)

CHP Eski Genel Sekreterlerinden, tanınmış siyaset adamlarından Dr. Kamil Kırıkoğlu'nun cenaze töreni bugün Ankara'da yapılacak.

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Kırıkoğlu

Oral Çalışlar

Ankara'da CHP Kurultayının yankıları ve hükümet kurma çalışmaları devam ederken, Kırıkoğlu'nun ölüm haberini aldık

(Devamı sa. 7, sü.1'de)

Önceki gün ABD'ye karşı gösterileri yasakladığını söylemişti

Homeyni, ABD Elçiliği işgalini desteklemekte ısrar ediyor

- İşgalciler, taleplerinin yerine getirilmemesi halinde 60 rehineyi idam edeceklerini ileri sürdüler

WASHİNGTON/TAHRAN (AJANSLAR)

Tahran'daki ABD Büyükelçiliğini işgal eden bir grup gösterici eylemlerini sürdürürken, Ayetullah Homeyni, dünkü açıklamasının tam tersine yeniden işgalcileri desteklemeye başladı. Öte yandan ABD Başkanı Carter'in gönderdiği iki

(Devamı sa.7, sü.7'de)

Carter'in arabulucuları İstanbul'da

- Türkiye de arabuluculuk yapıyor

İSTANBUL

ABD Başkanı Carter'in Tahran'daki Amerikan Elçiliğinde mahsur kalan 60 rehineyi kurtarmak amacıyla girişimler yapmasını istediği iki

(Devamı sa. 7, sü.5'de)

Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Nevzat Faik Üstün bir trafik kazası sonucu yaşamını yitirdi

BOLU (THA)

Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Nevzat Faik Üstün, eşi ile birlikte Ankara'ya giderken Bolu yakınlarında geçirdiği bir trafik kazası sonucu yaşamını yitirdi.

Dün akşam saat 17.20 sırlarında Bolu'ya 15 km mesafede, Caydurt mevkisinde yağış nedeni ile meydana gelen kazada, Üstün'ün yönetimindeki otomobil karşı yönden gelen Eyüp Topuz yönetimindeki otomobille çarpıştı.

Çarpışma sonucu Nevzat Üstün olay yerinde diğer aracı kullanan Eyüp Topuz ise kaldırıldığı hastanede hayatlarını yitirdiler. Üstün'ün eşi Şükran Üstün ile ağır yaralı olarak kaldırıldığı Bolu Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

İngiltere'ye satacağımız pamuk ipliği sınırlandırıldı

BRÜKSEL (ÖZEL)

Dün Brüksel'de toplanan Avrupa Ekonomik Topluluğu komisyonu Türkiye'nin İngiltere'ye sattığı pamuk ipliğini yıl sonuna kadar 428 ton olarak sınırlandırılmasını kararlaştırdı.

Ortak Pazar yetkilileri tarafından yapılan açıklamaya göre, Türkiye ile AET arasında imzalanmış olan katma protokolün 60. maddesine uy-

(Devamı sa.7, sü.9'da)

Atatürkçülük ve Atatürk'ü anmak...

Her konuda olduğu gibi devrimci tutum, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Atatürkçülüğü gerçeklerin üzerine oturtan tutumdur. Bizde Atatürk ve Atatürkçülük karşısında üç hatalı ana eğilim vardır:

1) Atatürkçülüğü bir demagoji, bir siyasi dolandırıcılık aracı olarak gören eğilim.

2) Atatürkçülüğü tümüyle inkar eden, onu karalayan eğilim.

3) Atatürkçülüğü göklere çıkaran, onun sınıf karakterini gözardı eden eğilim.

Birinci eğilim; Bayarların, Turhan Feyzioğluların, Türkeşlerin vb. eğilimidir. Bunlar, Atatürkçülüğü sahte milliyetçiliklerine bir kalkan olarak kullanmaya çalışırlar. Bu kimseler, kendi açılarından haklıdırlar da. Çünkü Atatürkçülüğün özünde Milli Bağımsızlık ilkesi yatar. Ama, Bayarlar ve diğerleri, Milli Bağımsızlıktan yana değillerdir. Ülkemizin son otuz yıllık tarihi Bayar gibilerin, Türkiye'nin bağımsızlığını emperyalist devletlere peşkeş çekmelerinin tarihidir. Bağımsızlıktan yana olmayanlar Atatürkçü olamazlar. Milliyetçi de olamazlar. Bu yüzden Türkeşlerin Atatürkçülüğü ve milliyetçiliği, sahte Atatürkçülük ve sahte milliyetçiliktir. Onlar, açıkça inkar etmelerine olanak olmayan Kurtuluş Savaşımızın önderine, bu yüzden demagojik bir tarzda yaklaşırlar. Kurtuluş Savaşımızın önderini, fikirleri ve eylemleriyle tersyüz ederek, kendi sahte milliyetçiliklerinin arabasına koşmaya çalışırlar.

Kuşkusuz bu çaba boşunadır. Mustafa Kemal'in fikirleri ve en berrak ifadesini Kurtuluş Savaşımızda bulan eylemleri, Türkeş gibilerin sahteciliğine karşı dimdik ayaktadır. Bu yüzden Türkeşlerin Atatürk dolandırıcılığının, halk kitleleri üzerinde önemli bir etkisi yoktur.

İkinci eğilim, siyasi edebiyatımızda "tasfiyeciler" olarak anılan bazı maceracı grupların eğilimidir. Bunlara göre, Kurtuluş Savaşımız da, savaş sonrası var edilen Yeni Türkiye de, başta İngiltere olmak üzere Batılı emperyalistlerin jeo-politik denge hesaplarının bir ürünüdür. Anadolu harekatının derinlerine inilecek olursa, Gazi Mustafa Kemal'in bir "İngiliz ajanı" olduğunu söyleyebilmek bile mümkündür.

Bu eğilim, özünde, Türkeşlerin, Feyzioğlularının eğiliminden çok farklı değildir, hatta onların eğiliminden çok daha iğrenç ve tehlikelidir. Çünkü Türkeşler, kaba birer sahtecidir. Tasfiyeciler ise, çok daha hin oğlu hindirler! Tasfiyeciler, Kemalist harekatı "sol"dan karalamaya çalışarak teorikman sola açık, Milli Bağımsızlıktan yana güçlerin kafasını bulandırırlar. Bağımsızlık güçlerini, sırtlarını güvenle yaslayacakları devrimci bir birikimden yoksun bırakmaya uğraşırlar. Çünkü onlar bilir ki, kökü olmayan hiç bir devrimci hareketin sağlıklı bir gelişme göstermesine olanak yoktur. Bu açıdan tasfiyeciler, Milli Bağımsızlık mücadelemizin en büyük düşmanları arasında yer alır. Zaten bu grupların, gerek fikirleri ve gerekse maceracı eylemleriyle şu sıralar Rus emperyalizminin arabasına koşulmuş olmaları, gerçek yüzlerini ortaya koyan çok tipik bir göstergedir.

Atatürkçülük karşısındaki tasfiyeci eğilimin bir diğer türü, Mustafa Kemal'i sıradan bir burjuva politikacısı olarak ileri süren ve onun antiemperyalist özünü iyice külleyen eğilimdir. Bunlar, kitlelerin burjuvaziye karşı olan antipatisini ustaca sömürerek, Mustafa Kemal'i papyonlu bir burjuva görüntüsü altında, bu genel antipatik akım içine sokarak eritmeye çalışırlar.

Uzun uzadıya belirtmeye gerek yok ki, bu eğilimde olan çevreler, kendilerine "solcu", yahut "devrimci" sıfatını yakıştıran, ama gerçekte milli bağımsızlığımızın karşısında yer alan çevrelerdir. Rus sosyal-emperyalizminin ülkemizdeki uşakları bu eğilime bir örnek olarak gösterilebilir.

Üçüncü eğilim ikiye ayrılır:

a) Gazi Mustafa Kemal'i içi boş bir mit olarak gören, onu sadece duygusal açıdan kavrayan, seven eğilim.

b) Gazi Mustafa Kemal'in ve Kemalizmin sınıfsal konumunu gözardı eden, Kemalizmi salt "Milli Kurtuluşçuluk" olarak gören ve gösteren eğilim.

Birinci eğilim bilinçsizdir. Devrimcilerin görevi bu bilinçsiz sevgi ve saygıyı, bilinçli sevgi ve saygıya dönüştürmektir.

İkinci eğilim, milli mücadeleyi sınıfsal mücadeleden soyutlayan, Atatürkçülüğü, devrimci bilimin terazisine vurmayan eğilimdir.

Devrimci tutum, yukarıda saydığımız eğilimlere itibar edilmemesini emrediyor. Atatürk, Türkiye tarihinin yetiştirdiği en önemli devrimcilerin başında yer alır. O, tarihin tanıdığı ilk başarılı Kurtuluş Savaşının önderidir. Atatürk'ün milli bağımsızlıkçı fikirleri ve eylemi, bugün de bağımsızlık ve özgürlük mücadelemize ışık tutuyor. Ve bizim, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e büyük saygımız vardır.

Ancak, Atatürkçülüğe bu şekilde yaklaşmak ayrı şeydir, Atatürkçülüğün özünde burjuva anlamda bir devrimci-milliyetçi akım olduğunu gözardı etmek ayrı şeydir. Bu ikisini birbirine karıştırırsak, milli demokratik devrimimizin zaferi için zorunlu olan işçi sınıfı hegemonyasını, yeteri kadar ciddiye almamış oluruz. Bu tutum, kuşkusuz, devrimci açıdan affedilebilir bir tutum olamaz.

* * *

Biz, her Kasım ayının 10. günü yapılan Atatürk'ü anma törenlerinin gitgide daha bir yozlaştırılmakta olduğunu da düşünüyoruz. Atatürk'ü anmak, onun büst ya da heykelleri başında meşaleler yakarak gözyaşı dökmek değildir. Yasal zorbalık örnekleri vererek halk kitlelerini 24 saat eğlence yerlerinden uzak tutmak da değildir. Bunlar olsa olsa, sahte Atatürkçülerin kitle psikolojine ters düşen ve Atatürk'ün içini boşaltmayı, onu sadece bir "ölü" haline getirmeyi amaçlayan tören taktikleri olabilir.

Atatürk, en geniş kitleler içinde, en geniş tartışma özgürlüğü ortamı yaratılarak, doğruları ve yanlışları ile birlikte ele alınmalıdır. Onun bizlere bıraktığı devrimci miras, olanca canlılığı ile kitlelere mal edilmelidir. Bize gerekli olan Atatürk'ün Milli Kurtuluşçu ruhudur.

Atatürk'ü, her yıl bir kere daha öldürmekten artık vazgeçelim!

daha güncel daha güçlü
Aydınlık
daha güncel daha güçlü

Çeyizlerimizi gene Aydınlık'a vereceğiz

Bizler Topaluşağı köylüleriyiz. Aydınlık çıkarken kampanyaya çeyizlerimiz, kurban derilerimiz ve çeşitli yardımlarımızla katıldık.

Aydınlık'ın, yayını boyunca katillerin üzerine cesaretle gitmesi, Maraş olaylarını açığa çıkarması, katillerin yakasına yapışması, Apocu denilen cinayet şebekesinin üzerine yürümesi mücadelemize güç kattı, Aydınlık'a güvenimizi artırdı.

"Daha güncel ve daha güçlü Aydınlık kampanyasına da en fazla biçimde katılmak için köylüler olarak biraraya geldik. Konuştuk, tartıştık. Kampanyayı ilk olarak pamuk toplayarak başlattık. İki gün boyunca pamuk topladık, bu para olarak 4500 liradır. Amele çavuşu da bir günlük ücretini verdi. İki gün boyunca 1500 kilo pamuk topladık.

"Daha önce de pamuk topluyorduk ve evlerimize yorgun argın dönüyorduk. Ama bu iki gün boyunca hiç yorulmadık, zevkle topladık. Çünkü Aydınlık için topluyorduk. O iki gün belimiz falan da ağrımadı.

Daha güçlü Aydınlık için her yolu deneyeceğiz ve başaracağız. Başak toplayacağız, çeyiz toplayacağız, düğünlerde çay parası toplayarak 25 milyonun üzerine çıkacağız.

Haftada birer gün iş bularak kazandığımızı Aydınlık'a göndermeyi kararlaştırdık

"Daha Güncel, Daha Güçlü Aydınlık kampanyasına Berlin'de hem çalışıp hem okuyan biz öğrenciler de kendi olanaklarımızla katılmak istiyoruz. İlk planda oturup bu işe Aydınlık kartlarından satış yaparak ve haftada birer gün okulda iş bularak kazandığımızı Aydınlık'a gönderecek şekilde kararlaştırdık.

"Aydınlık'ı çıkaran halkımızın fedakarlığı oldu. Yaşatıp daha da güçlendirecek yine halkımız olacaktır."

Bir Grup Okuyucu

FİKİR MEYDANI

MANDACILIK VE MUSTAFA KEMAL (1)

Mehmet Eyüp Kızılok
Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi, DGB üyesi

MONDROS Mütarekesi imzalanmış, ordu dağıtılmış, Sevr Mütarekesi ile de bütün bir halkın idam fermanı imzalanmıştır. İşte bu şartlar altında Şişli'de bir evde, Anadolu'ya geçilerek Anadolu bağrından çıkan bir Anadolu ihtilalini başlatmak düşüncesi, Mustafa Kemal ve arkadaşlarınca tartışılmaktadır. Nihayet 19 Mayıs 1919'da bu düşünce eylem alanına dökülmekte ve Anadolu'nun bozkırına bir isyan ateşi düşmektedir. Mustafa Kemal kurtuluş için tek yolun halkın silahlı direnişi olduğu gerçeğini, Erzurum ve Sivas kongrelerinde yurdun dört bir yanından gelmiş temsilcilere anlatırken, Halide Edip, Kara Vasıf ve Rauf Orbay, Yunus Nadi gibi mandacılar (!) kurtuluş için İngilizlerin mi yoksa Amerikalıların mı güdümüne girelim, tartışmasını yapmaktadırlar ve İngiliz Muhipleri Cemiyeti türünden örgütlenmeler yapılarak ateşli bir biçimde İngiliz ve Amerikan mandacılığı yapılmaktad.r.

Halide Edip 10 Ağustos 1919'da Atatürk'e yolladığı telgrafta şunları söylemektedir: "Türkiye'yi bir bütün olarak İngiltere alabilse, kafasını kolunu koparır, bir kaç yılda kendisine gönülden bağlı bir sömürge durumuna getirir. Buna en başta özellikle yurdumuzdaki din adamları çoktan isteklidir." Halide Edip daha sonra Morrison gibi tanınmış kişilerin Türkiye'nin Amerikan güdümüne bağlanmasını istediklerini belirtmekte, "Biz İstanbul'da kendimiz için bütün eski ve yeni Türkiye sınırlarını kapsamak üzere geçici bir Amerikan güdümünü, katlanılabilir kötü durum olarak görüyoruz" demekte... Sivas Kongresine Amerikalı bir gazeteciyi göndermeyi bile başarabileceklerini, güdüm konusunda Kara Vasıf Beyle, 'serüven ve savaş vaktinin artık geçtiği' şeklinde ortak düşünce taşıdıklarını yazmakta, bu konuda Mustafa Kemal'in Rauf Orbay'la birlikte çalışmasını beklediklerini belirtmektedir. (1)

Ve bununla da kalınmamakta, Sivas Kongresinde söz alan Vasıf Bey (Kara Vasıf) "İlkin genel olarak güdümü kabul edelim de koşulları üzerinde sonradan görüşürüz" demektedir. (2) Refet Bey (Refet Paşa) ise şunları söylemektedir: "Bizim Amerikan güdümünü yeğ tutmaktan amacımız bütün toplumları tutsak kılan; yürekleri, vicdanları sömüren İngiliz güdümünden kurtulmak, yumuşak ve ulusların vicdanına saygı gösteren Amerika'yı kabul etmektir...Söz olarak güdüm ile bağımsızlık birbirine engel şeyler değildir. Bir de diyelim ki, biz içeride ve dışarıda tam bir bağımsızlık isteriz. Ama, acaba kendi başımıza yapabilecek miyiz, yapamayacak mıyız? Ondan önce, acaba bizi kendi başımıza bırakacaklar mı, bırakmayacaklar mı? Bunu düşünelim... Tanrı korusun, eğer İzmir Yunanlılarda kalsa ve aramızda bir savaş açılsa, düşmanımız, Yunanistan'dan vapurla asker getirecek durumda iken acaba biz Erzurum'dan hangi trenlerle ulaştırmamızı yapabileceğiz? Bundan dolayı, Amerikan güdümü her şeyden önce bir garanti ve destek bulmak için gereklidir." (3)

Görüldüğü gibi Vasıf Beylerin, Refet Beylerin kendilerine ve halka güven gibi ilkeleri yoktur, bunun yerine en sevimli emperyalist hangisiyse, onun haremine girelim düşüncesi hakimdir. Oysa Refet Beyin iddialarını yere çalan Kurtuluş Savaşının zaferi olmuştur. Halk, Kars'tan, Van'dan, Artvin'den, Urfa'dan, Maraş'tan kısacası bütün Anadolu'dan, İzmir'e trenlerle değil, elde silah, yürekte bağımsızlık ateşi, önderleri Mustafa Kemal'in ardında girmişlerdir.

İşte bütün bu mandacılara karşı Mustafa Kemal, değişik tarihlerde ama aynı amaçla şu sözleri söyler:

"Orduyla, savaşla, direnmeyle bu işin içinden çıkılmaz biçimindeki, kaynağı dışarıda bulunan öğütlere uymakla bir yurt ve bir ulus bağımsızlığı kurtarılamaz. Tarih böyle bir olay yazmamıştır. Bunun tersini düşünerek iş göreceklerin acılı sonuçlarla karşılaşacaklarına hiç kuşku yoktur."

. . . .

"Adalet dilenmekle ve başkalarını kendine acındırmakla ulus işleri, devlet işleri görülemez; ulusun ve devletin onuru ve bağımsızlığı güven altına alınamaz. Adalet dilenmek ve acındırmak gibi bir ilke yoktur. Türk milleti, Türkiye'nin yarınki çocukları, bunu bir an akıllarından çıkarmamalıdır."

. . . .

"Korkaktılar; çünkü Ulusal Örgütten (Kuvayı Milliye) olmayı tehlikeli görüyorlardı.

"Bilgisizdiler; çünkü kurtuluşun tek dayanağının ulus olduğunu ve olacağını kavramıyorlardı. Padişaha dalkavukluk ederek, yabancılara hoş görünerek, yumuşak ve nazik davranarak, büyük ülkülerin gerçekleştirilebileceğine inanmaz aymazlığını gösteriyorlardı."

. . . .

"Ne denli zengin ve refah olursa olsun bağımsızlıktan yoksun bir ulus, uygar insan karşısında uşak olma durumundan daha ötede bir davranış görmeğe layık olamaz. Yabancı bir devletin koruyuculuğunu istemek, insanlık niteliklerinden yoksunluğu, güçsüzlüğü ve uyuşukluğu kabullenmekten başka bir şey değildir. Gerçekten bu aşağılık duruma düşmemiş olanların, isteyerek başlarına yabancı bir yönetici getirmeleri hiç düşünülemez." (4)

Oysa birtakım aydınlar ve aydın zevat büyük devletlerden adalet ve merhamet dileniyor, bir kısım ise daha ileriye giderek, acaba bu devletlerden hangisinin mandası diğerinden daha katlanabilinir bir durumdur tartışması yaparak, korkaklığın ve çaresizliğin son perdesini oynuyorlardı.

Bütün bunlara karşın Mustafa Kemal, emperyalistlere karşı tek yolun boyun eğmek ve önünde adalet dilenmek değil direniş olduğu gerçeğini Milli Kurtuluş Savaşıyla dünyanın tüm ezilen milletlerine kanıtlamış, onlara emperyalistlere karşı mücadelenin ne şekilde olması gerektiğini göstermiştir.

Mustafa Kemal emperyalistlere karşı 29 Kasım 1920'de şöyle haykırır: "Tamamen kaniyim ve bu kanaatime bütün vatandaşlarım katılmaktadırlar ki, bir yandan Batının işçileri, öbür yandan Asya ve Afrika'nın esir halkları, uluslararası kapitalizmin azami kâr sağlamak için halen birbirine imha ettirmek ve esir tutmak için kendilerini kullandıklarını anladıkları gün ve sömürge siyasetinin caniliği dünyanın ezilen kitlelerinin kalplerine nüfuz ettiği gün, burjuvazi iktidarının sonu gelmiş olacaktır." (5)

Atatürk ve komünizm

Bir de günümüzde faşistler ve revizyonistler tarafından demagojisi en bol yapılan Mustafa Kemal ve komünizm konusu var. Faşistlere kalırsa Mustafa Kemal komünizmin bir numaralı düşmanıdır. Aynı şekilde revizyonistlere kalırsa Mustafa Kemal, kimi revizyonist tekkeye göre İngiliz ajanı, kimisine göre komprador burjuvazinin adamı, kimine kalırsa da faşist bir diktatördür. Oysa faşistler ve revizyonistler bu konuda en alçakça iftiraları atma noktasında el ele vermişlerdir. Çünkü bunların kumaşı aynı iplikten dokunmuştur: Mandacılık.

Dünün mandacıları ona Bolşevik diye saldırıyorlardı. Bugünün mandacıları ise faşist, İngiliz ajanı, komünizm düşmanı diyerek saldırıyorlar. Oysa gerçek, Mustafa Kemal'in büyük bir yurtsever ve Bolşevik dostu olduğudur. Bu gerçeği Mustafa Kemal'in ağzından dinleyelim:

"Müslüman kardeşlerim, komünist arkadaşlar! Korkunç bir haksızlık işlenmektedir. Büyük devletler yeni bir Müslüman kurbanını boğazlıyorlar, onu yok etmek azmindedirler. Fakat biz elde silahımız, anavatan topraklarını savunarak ve haklarımızı haykırarak ölmesini bilenlerdeniz. Köylülerimiz topraklarını, yurtlarını ve köylerini istilacıya karşı muhafaza ederken, şehit düşerken emin olabilirler ki, yakın bir zamanda bütün bir İslamiyet, komünizm ile birlik olarak onların intikamını alacaklardır." (6)

Bu sözleri söylerken Mustafa Kemal, Sovyet Ekim Devrimini ve Lenin'i doğal müttefik olarak görmekte, buna karşılık Lenin'in Sovyetler'i, Mustafa Kemal'e gerekli para ve silah yardımını karşılıksız olarak yapmaktadır. Bu yardım konusunda Mustafa Kemal şunları söylemektedir: "İcra heyetimizin takip ettiği kural, kendi amacımızı, hayatımızı, şerefimizi, kendi güç ve varlığımızla kurtarmak ve sağlamaktır. Fakat varlığımıza sataşan bütün Batı dünyası, ABD de dahil olduğu halde, tabiatıyla dev bir kuvvet teşkil ediyor. Biz de şüphesiz esasta yalnız kendi gücümüze dayanmakla beraber, bizim hayatımızla ilişkisi olan bütün kuvvetlerden en çok derecede yararlanmaya kusur etmeyeceğiz ve böyle bir kuvveti reddetmek tabiatıyla doğru bir şey değildir." (7)

Kurtuluş Savaşı zaferine yaklaşılmaktadır ve Ankara'da Tevfik Rüştü Aras'la Mustafa Kemal arasında şu konuşma geçmektedir:

"Bizi dünya tanımazsa, komünistlerle birlik olur, kurulan yeni dünyada yerimizi alırız. Fakat memlekete yabancı eli sokmayız. Görüşümüzde samimiyiz, bu bir oyun değildir. Ama ne olursak biz oluruz, yabancı eli karıştırmayız." (8)

(Devam edecek)

NOTLAR:
1- Söylev s. 71 Çağdaş Yayınları.
2- Söylev s.74 Çağdaş Yayınları.
3- Söylev s.76 Çağdaş Yayınları.
4- Söylev'den derleme.
5- Atatürk ve Komünizm s. 201. Yazan R.N. İleri Anadolu Yayınları.
6- Aynı yerde s. 124
7- Aynı yerde s.122
8- Aynı yerde s. 181

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

NİGDE

Milli Eğitim Bakanlığının dikkatine

İlimizdeki Yüksek Meslek Okulu neden kapatıldı?

Bizler yüksek öğrenim yapmak için Üniversitelerarası Seçme Sınavına girmiş diğer lise mezunu yoksul arkadaşlar gibi, umudumuzu kapatılan iki yıllık Eğitim Enstitülerinin yerine açılacak olan Teknik Okullara bağlamıştık.

Fakat geçen hafta içerisinde Hürriyet gazetesinin iç sayfalarının birinde Milli Eğitim Bakanının bir beyanatını hepimiz okumuş bulunmaktayız. Kırkbeş ilde ve ilçede okul açma çabalarının son safhaya ulaştığını yazmaktaydı. Niğdeli gençler olarak çok, ama çok üzüldük. Çünkü Niğde'ye değil yüksek okul açmak, biricik okulumuz olan Yüksek Meslek Okulunu da resmen kapatmışlardır.

Niğde kırsal bir bölge olmasına karşın anne baba, evlatlarının istikballerini ancak okutmakta aramaktadırlar. Sanırız bu olayı birçok veli bilmemektedir.

Oylarımızla Meclise giden milletvekillerimiz kendi siyasi doğrultularında hareket etmektedirler. Sorunlarımıza eğilmelerini istemekteyiz.

Niğde, nüfusuna oranla en çok öğrenci okutan illerden biridir. Buna karşın şimdiye dek eğitim hizmeti getirilmemiştir. Kaldı ki şimdi de Meslek Yüksek Okulu resmen kapatılmıştır.

Bütün çabamız kısıtlı olanaklarımızla, hiç olmazsa memleketimizdeki iki yıllık Yüksek Meslek Okulunu bitirebilmektir.

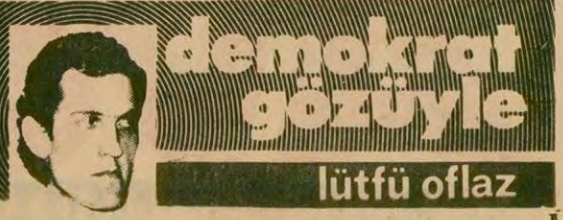
Halkımıza hizmet için seçilip, Ankara'ya giden görevlilerin dikkatini Niğdeli gençler olarak bir noktaya çekmek isteriz. Gerek sağ teröristler, gerek "sol" teröristler, yurdun dört köşesinde hunharca yurtsever gençliğimizi ve halkımızı kurşunlarken, Niğde gençliği (çoğunlukla) tüm bu olaylardan kendisini soyutlamasını bilmiştir. Sorarız yetkililere ve Milli Eğitim Bakanımıza, gençler olarak, bunun için mi bu mükafatı layık gördüler bizlere. Okulumuzu kapattılar.

Yalnız şunu biliyoruz ki Niğde halkı uyumuyor, uyutulamaz. Halkımız gereken hassasiyeti gösterecektir, gereken mücadelesini verecektir.

Yetkililere sesimizi duyurana dek mücadelemizi Niğdeli gençler olarak vereceğiz.

Halkımıza sesleniyoruz. Vereceğimiz mücadelede bizlere yardımcı olacağını ümit etmekteyiz.

ÜSYM'ye girmiş Niğdeli gençler adına
Şahabettin GÜLTEKİN

Farkı farketmek...

77 sonunda Demirel'in başına gelen felaket, 79 sonunda Ecevit'in başına geldi.

İki yıl arayla liderlerin başına gelen benzer felaketleri ve bunlara karşı izledikleri farklı yöntemleri bir bir sergilemeli.

Böylece iki lider arasındaki "politik maharet" farkını farkettirmeli.

Hemen şimdi.

. . . .

Önce hafızaları tazeleyip işe girişmeli: İkinci MC'nin son günleriydi.

Aynı günlerde yapılan 77 mahalli seçimlerinde CHP, AP'yi ezip geçmişti.

Öyle olunca da, AP içinden Demirel'e karşı çatlak sesler yükselmişti.

Nitekim 11 AP'li Milletvekili partilerinden istifa etmişti.

Onun üzerine de, ikinci MC çöküvermişti.

Üstüne üstlük Kamran İnan, Süleyman Demirel'in karşısına Genel Başkan alternatifi olarak dikilivermişti.

Demirel, hükümet başkanlığından sonra, parti başkanlığını kaybetme tehlikesiyle yüzyüze gelmişti.

Tüm bunlara rağmen soğukkanlılığını yitirmedi.

"Ya ben, ya onlar" deyip olağanüstü kurultaya gitmedi.

Parti-içi muhalefeti ezmek için gereksiz riske girmedi.

Her şeyi zaman içinde çözümlemeyi yeğledi.

Vakti gelince, AP kurultayında parti-içi muhalifi İnan'ı, 14 Ekim seçimlerinde de ezeli rakibi Ecevit'i mağlup edip, prestijini yeniden elde etti.

Yani Demirel, 1977 sonunda uğradığı "mağlubiyeti" zamanla "galibiyete" dönüştürmesini bildi.

. . . .

1977 mahalli seçimlerinde Demirel'in başına gelen 1979 kısmi seçimlerinde Ecevit'in başına geldi ve bu seçimlerde AP, CHP'yi açık farkla yendi.

Bu durumda, Ecevit hükümeti ister-istemez istifa etti.

Tabii CHP'deki iç muhalefetten hemen "homurtular" yükseldi.

Peki Ecevit, tüm bunlara karşı nasıl bir yöntem izledi?

İşi "ya ben, ya onlar" meselesi haline getirip alelacele olağanüstü kurultaya gitti.

Olağanüstü Kurultayda bir parti başkanının yapmaması gerekeni yapıp, adeta hizip başı gibi hareket etti.

Gerçi neticede hem genel başkanlığını tescil ettirdi, hem de istediği yönetim kurulunu seçtirdi ama prestijinden çok şeyler yitirdi.

Elde ettiği pirusvari bir zaferdi.

Yani, kazanana aslında çok şeyler kaybettiren bir zafer...

***

İşte size birbirine benzer felaketler...

Ve.. benzer felaketlere karşı, iki liderin izledikleri farklı yöntemler...

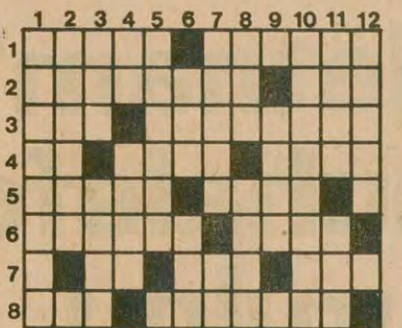
Demirel, aldığı yaralarını sarmayı, aldığı "mağlubiyeti" zamanla "galibiyete" dönüştürmesini iyi biliyor.

Ecevit ise tam tersi bir yöntemle mağlubiyet üstüne mağlubiyet ekliyor.

İki lider arasındaki "politik maharet" farkı da, ta uzaktan farkediliyor.

Farkedilmiyor diyen beri gelsin.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Gemi direklerinden biri- Bilirkişi, uzman 2) Muhakeme etme, uslamlama- Açıklık, mesafe. 3) Dereden büyük akarsu-Müzikte tempoların hız derecelerini göstermeye yarayan bir aygıt. 4) Bir hayvan-Yapay, yapma-Büyük olta. 5) Ot, çim-Atılgan, gözüpek. 6) Katı iken sıvılaşmak-Asgari. 7) Kimyada Sodyum'un simgesi-Söz-Sportif karşılaşma. 8) 'Kötü' karşıtı-Kendi isteğiyle hakkından vazgeçme.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Ateşli bir çocuk hastalığı. 2) Tarih öncesi tanrılarının efsanevi serüvenlerini anlatan öyküler (eski dil). 3) Tersi sevgili-Küçük. 4) Konut-Gök, gökyüzü. 5) Örnek. 6) Bir tür geyik-Güreşte bir oyun. 7) Mallar-Utanma, utanma duygusu. 8) Kazanç-Eziyet. 9) Saz şairi. 10) Genel görünüm. 11) Tersi Asya'da ikiye bölünmüş bir ülke- Kişi (eski dil). 12) Güneydoğu Anadolu'da bir petrol bölgemiz.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	S	E	Y	A	H	A	T	N	A	M	E	■
2	A	L	İ	K	■	H	U	A	■	A	M	A
3	K	İ	L	İ	S	E	■	D	A	H	İ	■
4	A	F	A	K	■	S	T	İ	L	■	R	K
5	R	■	N	■	O	T	U	R	U	M	■	A
6	İ	N	C	E	L	E	M	E	■	İ	A	M
7	N	■	İ	P	U	■	O	N	B	A	Ş	I
8	■	E	L	E	K	■	K	■	A	K	I	Ş

AMERİKAN VE İSRAİL CASUSLARININ FAALİYETLERİNİ ÖNLEMEK AMACIYLA

FKÖ, ALMANYA' DA YAŞAYAN FİLİSTİNLİLERİN YURTDIŞI EDİLMESİNİ İSTEDİ

● **Bir FKÖ yetkilisi, Batı Alman hapishanelerinde 11 Filistinlinin beyninin yıkandığını iddia etti**

● **Arap Haber Ajansları, Mısır Ajansını tecrit etme kararı aldı**

● **Mısır İsrail'e 2 milyon ton petrol satacak**

BEYRUT

Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ), Doğu ve Batı Almanya hükümetlerine başvurarak bu ülkelerde yaşayan Filistinli gençlerin yurt dışı edilmesini istedi. Beyrut'ta yapılan açıklamaya göre, FKÖ, Amerikan ve İsrail casusluk teşkilatlarının Filistinli gençleri Almanya'da biraraya getirerek eğitmesini engellemek amacıyla böyle bir talepte bulundu.

Yüksek seviyeli bir FKÖ yöneticisi, halen Batı Almanya'da 20 bine yakın Filistinli gencin bulunduğunu ve bunlara siyasal sığınma hakkı tanınmış olduğunu açıkladı. "Batı Almanya'nın bu gençleri sınır dışı etmesini, Doğu Almanya'nın da başvuran Filistinli gençlere vize vermemesini istiyoruz" diyen FKÖ yetkilisi, bazı gençlerin Doğu Almanya'dan Berlin yolu ile Batı'ya geçtiklerine işaret etti.

Bir başka FKÖ yöneticisi ise, halen Batı Alman hapishanelerinde bulunan 11 Filistinli gencin işkence ile beyinlerinin yıkandığını ve bu gençlerden Filistinli liderleri öldürmelerinin istendiğini ileri sürdü.

Hatırlanacağı üzere, geçen hafta Almanya'da hapisten çıkan FKÖ yöneticilerinden Abu İyad'ın koruyucusu Yusuf Muhammed, Beyrut'a gelerek Abu İyad'ı öldürmekle görevlendirilmiş olduğunu söylemiş ve daha sonra intihar etmişti.

ARAP HABER AJANSLARI MISIR'I TECRİT KARARI ALDI

Arap ülkeleri haber ajanslarının delegeleri Kuveyt'te yaptıkları toplantıda, Mısır'ın resmi Haber Ajansı MENA'nın (Orta Doğu Haberler Ajansı) her alanda tamamen tecrit edilmesi kararına vardılar.

Toplantıda alınan karar gereğince, Arap ülkeleri kendi başkentlerinde bulunan MENA bürolarının kapatılmasını talep edecekler.

Sözkonusu Arap ülkelerinin haber ajansları delegeleri, MENA'nın "Siyonist propaganda" yaptığını iddia ederek, Mısır Haber Ajansı ile bütün ilişkilerin kesilmesini, ayrıca yabancı ajanslar da MENA ile olan ilişkilerini kesmeyi kararlaştırdılar.

MISIR, 1980'DE İSRAİL'E İKİ MİLYON TON PETROL SATACAK

Kahire'de yayınlanan yarı-resmi "El Ahram" gazetesinin bildirdiğine göre, Mısır hükümeti önümüzdeki yıl İsrail'e iki milyon ton ham petrol satacak.

İsrail'in işgal altında bulundurduğu Sina Yarımadasından çekilmesini düzenleyen "Camp David" anlaşması uyarınca, Mısır'ın Sina'dan çıkacak petrolü İsrail'e satması öngörülmüştü.

Geçtiğimiz Pazartesi günü İsrail Savunma Bakanı Weizmann ve Enerji Bakanı İzak Modai ile görüşen Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Mısır'ın 1980 yılında OPEC'in tespit ettiği fiyat üzerinden İsrail'e iki milyon ton petrol satmaya karar verdiğini açıkladı.

David ve Frederic kasırgalarının bilançosu: 1200 ölü, 3 milyar dolar zarar

MİAMİ (AA)

Amerikan Meteoroloji Servisi, eylül başında Karaibler bölgesi ile ABD'nin Atlantik kıyılarının güneyini etkileyen "David" ve Frederic" kasırgalarının, toplam 1200 kişinin ölümüne, 600 bin kişinin evsiz kalmasına ve 3 milyar dolarlık maddi hasara yol açtığını açıkladı.

"David" kasırgası sadece Dominik'te bin kişinin ölümüne yol açmıştı. Kasırgalar ABD'de 11 kişiyi öldürmüş, 2 milyar dolarlık da zarara yol açmıştı.

Meteoroloji Servisi, bu çteki kasırgaların aynı mevsimde ardarda gelmesinin çok ender olduğunu belirtti.

ÖZKER ÖZGÜR KIBRIS'TAKI ÜSLERE FÜZE YERLEŞTİRİLMESİNE KARŞI ÇIKTI

● *Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanı Özgür, Türk liderliğini eleştirdi*

LEFKOŞE (AA–THA)

Amerika Birleşik Devletlerinin, Kıbrıs'ın güney kesimindeki İngiliz egemen üslerine orta menzilli nükleer füzeler yerleştirmeye hazırlandığı ileri sürüldü.

Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanı Özker Özgür, verdiği demeçte, Kıbrıs Türk liderliğinin NATO çevrelerinin hazırlıklarına ses çıkarmadıklarını kaydetti. Özlem Özgür iddiasını şöyle sürdürdü:

"Türk liderliğinin buna ses çıkarmadıkları bir yana, Kipriyanu'nun İngiliz üslerine karşılık istediği paradan pay istemekte, Kıbrıs'ın bağımsızlığını satışa çıkarmakta sakınca görmemektedirler."

Özgür, "NATO'cu güçlerin bu girişimlerinin tüm Kıbrıs halkının, Türklerin ve Rumların varlığını tehlikeye sokarken, bölge barışını da açıkça tehdit ettiğini" ileri sürdü.

Bolivya'daki faşist darbeden sonra tanklar yolları tuttu. Ancak halkın direnişi karşısında darbeciler geriledi ve tanklar da giderek azaldı.

Bolivya'da darbeciler geri adım attı...

Diktatör Natusch başkanlıktan çekiliyor ve sıkıyönetime son veriyor

● İşçi sendikaları da genel greve son verdiler ●

LA PAZ

Geçen hafta Bolivya'da perşembe günü bir darbeyle başa geçen Albay Alberto Natusch, 7 Kasım günü, Sıkıyönetimi ve basına konan sansürü kaldırdığını bildirdi. Albay Natusch, tutukluların serbest bırakılacağını da duyurarak, "demokrasinin kurulması için" çağrıda bulundu ve devlet başkanlığı görevinden ayrılacağını açıkladı.

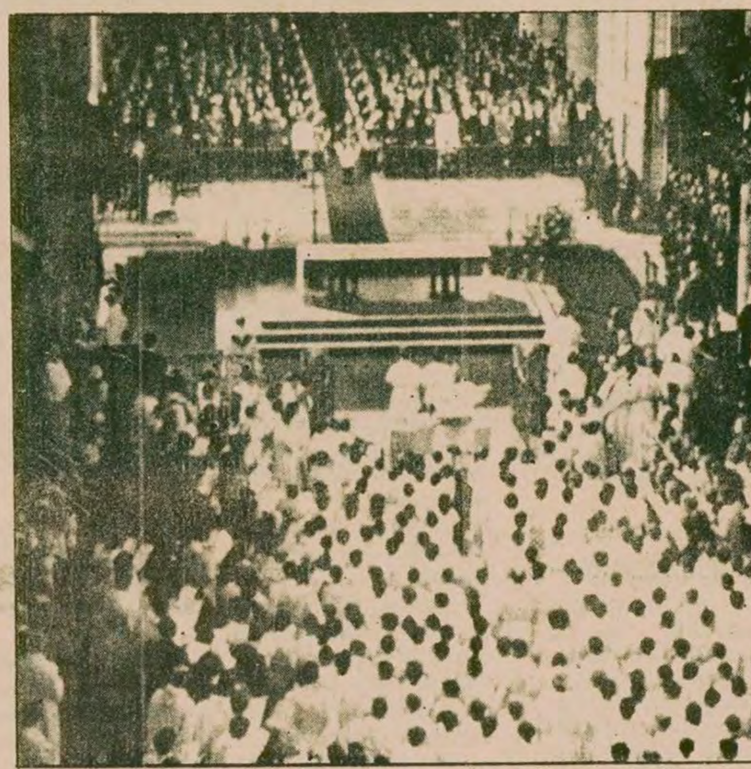
Faşist darbenin başı Albay Natushc, seçimlerin 1980 Mayısında yapılacağını, Kongrenin olağan işleri yürüteceğini, Bolivya İşçi Merkezinin haklarını ve üniversite özerkliğini koruyacağını ileri sürdü.

Albay Natusch radyoda yaptığı konuşmada, Kongre Başkanı Liidia Geiler'i de asker-sivil hükümete katılmaya ve görevini yürütmeye çağırdı.

GENEL GREV SONA ERDİ

Albay Natusch'un gerçekleştirdiği faşist darbeye karşı tüm ülke çapında genel grevi yürüten "Bolivya İşçi Merkezi" (COB) 7 Kasımda yaptığı açıklamada, genel grevi kaldırmaya karar verdiğini duyurdu. Bu karar, Albay Natusch'un radyo ve TV'de, ülkede "özgürlüklerin yeniden sağlanacağını" ileri süren konuşmasından sonra alındı.

Sendikalar, Albay Natusch'un geçen Perşembe (1 Kasım) günü bir darbe yapması üzerine genel greve başlamışlardı. Gene grevin yanısıra, devrilen eski Devlet Başkanı Walter Guevara'yı tutan ordu birliklerinin bir kısmı Natusch'a karşı çıkmış ve ordu bölünmüştü.

General de Gaulle ve kızından sonra Bayan Yvonne de Gaulle de öldü. Fotoğrafta General de Gaulle'ün cenaze töreninden bir an.

Bayan De Gaulle öldü

● Yvonne de Gaulle'ün cenazesi, kocası ve kızının mezarlarının yanına detnedilecek

PARİS

Fransa'nın eski Devlet Başkanlarından ve savaş kahramanlarından General de Gaulle'ün eşi, Bayan Yvonne de Gaulle 8 Kasım günü Paris'te öldü.

Bayan de Gaulle kısa bir süre önce kalp ve dolaşım yollarındaki bozukluktan dolayı hasta olmuştu.

De Gaulle ailesinden yapılan açıklamaya göre, Yvonne de Gaulle'ün ölümü, garip bir rastlantı eseri olarak, eşinin ölümünün dokuzuncu yıldönümünden tam 24 saat önce gerçekleşti.

Bayan de Gaulle'ün cenazesi, General de Gaulle ve kızının mezarının yanına defnedilecek.

Belçika Emek Partisi kuruldu

● Parti, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesini esas alıyor

HADİ ULUENGİN (BRÜKSEL)

Eski adı Amada - TPO (Bütün İktidar İşçilere) örgütü ekim ayı içinde birinci kongresini yaparak Belçika Emek Partisi (BEP) adını aldı.

Partinin kuruluşunu kutlamak amacıyla düzenlenen toplantının son günü yapılan konuşmada, Belçika Emek Partisi Merkez Komitesi Başkanı Ludo Martens, örgütün her kademesinden seçilen 208 delegenin ekim ayı içinde biraraya gelerek parti tüzük ve programını kabul ettiklerini açıkladı.

Belçika Emek Partisinin kuruluş törenlerine katılan "İşçi Tiyatrosu"nun müzik grubu.

Martens konuşmasında Belçika Emek Partisinin 1968 yılındaki öğrenci mücadelesinden doğduğunu, partinin kurulmasında acele edilmeyerek, geçen dönem içinde örgütün temel ögelerinin oluşturulmasına ve kadroların pratik içinde sınanmasına özen gösterildiğini belirtti. Belçika Emek Partisinin, Marksizm - Leninizm - Mao Zedung Düşüncesini eylem klavuzu aldığını, parti içi demokrasiye büyük önem verildiğini ve örgütte değişik fikirlerin çıkmasının doğal olduğunu belirten Martens, BEP'nin nihai amacının sınıfsız toplumu kurmak olduğunu söyledi. Konuşmasında sosyal - emperyalizmin Belçika'yı tehdit ettiğine dikkat çeken BEP Merkez Komitesi Başkanı, ulusal bağımsızlığın ancak halkın kendi özgücüne dayanarak tam olarak korunabileceğini belirtti.

BEP'in kuruluşunu kutlamak için düzenlenen ve üç gün süren toplantıya iki binden fazla davetli, çeşitli demokratik ve yurtsever dernek ve kuruluşların temsilcileri, Asya, Avrupa, Kuzey ve Güney Amerika'dan gelen çok sayıda Marksist - Leninist parti temsilcisi katıldılar. Çeşitli kültür gösterilerinin yanı sıra Türkiye Halk Birliği ekibi de Türkiye folkloründen çeşitli örnekler sundu. Üç gün boyunca, toplantının yapıldığı salonlarda sergi açan AYDINLIK gazetesi, Türkiye halkının mücadelesini tanıtarak gazete için bağış da topladı.

ÇİN'DE 2 BİN YIL ÖNCE PETROL VE DOĞAL GAZ KULLANILDIĞI ORTAYA ÇIKTI

● *1000 metreye kadar inilen sondajlarda esas amaç tuz elde etmekti*

FRANKFURT BÜROSU

Petrolün ve doğal gazın bulunuşunun ve kullanılmasının çağımızın bir yeniliği olmadığı belgelerle tespit edildi.

Yaptığı araştırmaları "Kosmos" (Uzay) adlı dergide yayınlayan Prof. Sandermann'ın tespitlerine göre Milattan 250 yıl önce Çin'de sondaj kuyuları vardı. Ve bu kuyulardan tuzdan başka yan ürün olarak petrol ve doğal gaz elde ediliyordu. Mezar yazıtlarından ve diğer tarihi kanıtlardan elde edilen bilgilere göre, Milattan 250 yıl önce yapılan sondaj çalışmalarının, Setşuan bölgesinde valilik yapan Li Ping tarafından yönetildiği anlaşılıyor. Yine aynı belgelere dayanılarak yapılan tespitlere göre, Pu nehri vadisinde Milattan önce 67 yılında açılmış 20 kadar sondaj kuyusu vardı.

VURGU METODU İLE BİN METRELİK SONDAJ

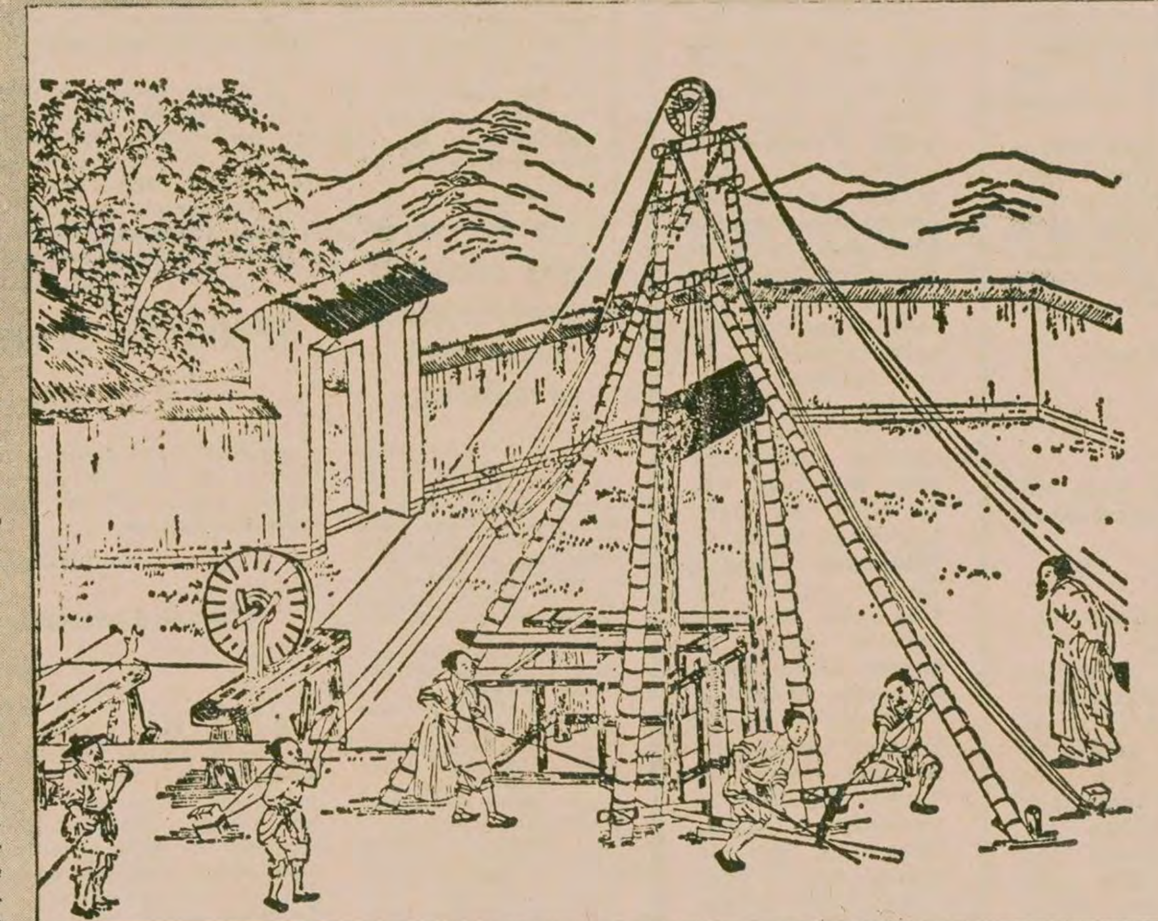
Çinliler ilk sondaj çalışmalarını tuz elde etmek için yaptılar. Bin metreye kadar varan sondajlardan elde ettikleri tuzun işlenmesinde aynı sondajda yan ürün olarak elde edilen doğal gazı da kullandılar. Bambu kamışlarının birbirlerine eklenmesiyle oluşturulan borular, hem sondaj sırasında çamurun, kumun ve kayaların ufalanmasıyla meydana gelen ufak taşların yukarı püskürtülmesinde kullanılıyor, hem de doğal gazın kuyudan alınıp tuzun işlendiği yere kadar taşınmasına yarıyordu.

Sondaj işlemini "vurgu" metodu ile gerçekleştiren Çinliler bu iş için ağırlığı 150-200 kilo bir çelik delici kullanıyorlardı. Halatlarla ve çıkrıklarla yukarı çekilip bırakılarak yinelenen çelik kütlenin ağırlığının açtığı deliğe, yüz metre derinliğe ulaşıldıktan sonra kalın bambu kamışları yerleştiriliyordu.

1829'da yaptığı bir Doğu Asya gezisi hakkında bilgi veren Fransız misyoneri Imbert'in bin metreye varan sondajlardan, doğal gaz ocaklarından söz etmesini o zaman kimse ciddiye almamıştı. Bu açıklamalardan 30 yıl sonra Teksas'ta girişilen deneme sondajlarının petrol ekonomisinin başlangıcı olarak nitelendirilmesi, "Sondaj yangınlarının söndürülmesinden" bile söz eden Fransız seyyahının gerçekten ciddiye alınmadığının bir ölçüsü olarak kabul ediliyor.

PETROL, ÖNCE AYDINLANMA ARACI, SONRA MÜREKKEP HAMMADDESİ

2 bin yıl önce tuz ararken buldukları petrolü önce aydınlatma aracı olarak kullanmaya başlayan Çinliler, bu bulgularını yazı yazmada da değerlendirdiler. Yazı yazmak için yaktıkları petrolün isinden yararlanan Çinliler daha sonra aynı yöntemle mürekkep üretmeye başladılar. Batılı uzmanlar daha 1950'lere kadar Çin'de pek sözü edilecek petrol yataklarının bulunmadığını söylüyorlardı. Oysa bugün Çin, petrol üreten ülkeler arasında yedinci sırayı alıyor. Çin'den verilen resmi rakamlara göre 1978 yılı petrol üretimi 104 milyon ton. Uzmanlar bu miktarın 1985 yılına kadar dört katına ulaşacağını bildiriyorlar.

1637'de Çin'de yayınlanan "Teknik Öğrenim" adlı kitapta eskiye ait bir sondaj kulesi.

İhracat olanakları aramak için bir heyetimiz İran'a ve Irak'a gitti

İSTANBUL (THA)

İstanbul Ticaret Odasınca başlatılan "İhracat Kampanyası" uyarınca tüccar ve işadamlarından oluşan 9 kişilik bir heyet, İran ve Irak'ta ihracat mallarını tanıtmak için yurt dışına hareket etti.

İran'ın, Türkiye'nin dışsatım bakımından büyük olanaklar yaratabileceğini belirten İstanbul Ticaret Odası Meclis üyesi Yusuf Dildar, "Bilindiği gibi İran, Amerikan ve İngiliz mallarına boykot halinde. Bu kapıyı açıp girmek istiyoruz. Görüşmelerimizde bu konu üzerinde duracağız" dedi.

"İhracat kampanyası"nın programı içinde, Kuveyt, Suudi Arabistan, Bahreyn, Mısır, Hindistan, Pakistan, Doğu Almanya ve Macaristan da bulunuyor.

halkların dünyası
Çiğdem Kömürcüoğlu

Bir darbenin sonu

Bir anket yapılsa, Bolivya herhalde siyasi istikrarsızlıkta başta gelir. 154 yıllık tarihinde 200 darbeye sahne olan bu küçük Latin Amerika ülkesi, 1970 yılında bir günde üç hükümet eskiterek görülmemiş bir de rekor kırmış.

Albay Natusch'un geçtiğimiz hafta düzenlendiği darbe ise son 16 ayda düzenlenen darbelerin üçüncüsü. Hem de en talihsiz girişimlerden biri. Amerika'ya bağlı mevcut diktatörlüklerin sallandığı bir dönemde Natusch'un giriştiği macera faşist diktatörlük hevesine kapılanları, nasıl bir gelecek beklediğini gözler önüne seriyor.

***

İlk günden direnişle karşılaşan Natusch, iktidar koltuğuna oturacak zaman bile bulamadı. Parlamento ve siyasi partiler darbecileri şiddetle protesto ettiler. İşçiler genel greve gittiler. Ordu bölündü. Gösteriler tüm ülkeye yayıldı. Amerika yardımı kesti.

Ne içerden ne Amerika'dan hiç bir destek bulamayan Natusch kısa sürede geriledi. Darbeyi ayakta tutabilmek için üçlü bir koalisyon kurma çağrısı yapmak zorunda kaldı. Şimdi de iktidardan ayrılmaktan sözediyor.

Natusch, ilginç bir darbeler geçmişi olan Bolivya tarihine herhalde en kısa süre iktidarda kalan darbe lideri olarak geçecek.

Temmuz ayında yapılan seçimlerden sonra, geçici olarak Devlet Başkanlığına getirilen Guevara yönetimi, devrik diktatör Hugo Banzer döneminde yapılan yolsuzluk ve işkenceleri soruşturmaya başlamıştı. Ordu içinde o dönemin sorumluluğunu taşıyan bazı yüksek rütbeli subaylar bu soruşturmadan telaşa kapıldılar. Natusch macerası böyle tezgahlandı.

Temmuz ayında yapılan seçimlerde demokratik güçlerin çoğunluğu sağlayamaması da bu sonucu kolaylaştıran etkenlerden biri oldu. Seçimlere katılan 8 adaydan hiç biri başkan seçilmek için yeterli oyu alamamıştı. Ayrıca başkanlığa en yakın iki adaydan biri devrik diktatör Hugo Banzer'in partisinin adayıydı. Guevara uzun çekişmelerden sonra, gelecek yıl yenilenecek seçimlere kadar geçici olarak Devlet Başkanlığına getirildi. Daha o sıralarda darbe söylentileri dolaşmaya başlamıştı.

Seçim sonuçlarının ortaya koyduğu gibi, faşist güçlerin hâlâ ülke yönetiminde etkili olmaları, demokratik güçlerin sağlam mevziler kazanamaması, Banzer dönemi sorumlularının işkence ve yolsuzluk soruşturmasından kapıldıkları telaş, onları bu gözü kara oyuna girişmeye itti. Ama bu macera, faşist güçleri iktidara değil, ülkeyi iç savaşın eşiğine getirdi.

Uluslararası Posta Telekomünisyon İdareleri Kongresi toplandı

● Kıbrıs Türk ve Rum kesim heyetleri Kıbrıs'ın tek ülke olarak temsil edilmesini istediler

İSTANBUL (THA)

Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Turizm ve Kültür Kuruluşları Uluslararası Birliğinin İstanbul'da yapılan Kongresinde ilk kez Kıbrıs ve Rum kesimleri ayrı ayrı delegelerle temsil edildiler.

Kıbrıs Türk Kesimi Posta Dairesi Başkanı Aysel Erduran ile Rum kesiminin Posta Müfettişi Gragoris Kazancikis, kaderlerinin her zaman bir olduğunu ve dost olmaları gerektiğini söylediler.

Her iki delege de Kongrede yaptıkları konuşmalarda, Kıbrıs'ın Türk ve Rum kesimlerinin uluslararası kongrelerde tek ülke olarak temsil edilmelerinin her iki toplumun yararına olacağını vurguladılar.

5 kıtadan
KISA HABERLER

El Salvadorlu kadınlar açlık grevi yapıyor

"Siyasi tutuklu ve kayıpların anneleri komitesine" bağlı 16 Salvadorlu kadın, 7 Kasım günü Adalet Bakanlığının koridorlarında açlık grevine başladı.

Grevci kadınlar, General Armando ile General Romero hükümetleri döneminde kaybolan çocuklarının kaderi hakkında aydınlatıcı bilgi istiyorlar.

Tanzanya Devlet Başkanı Kenneth Kaunda Londra'da

Zambiya Devlet Başkanı Kenneth Kaunda, İngiltere Başbakanı Bayan Margaret Thatcher'in resmi konuğu olarak 7 Kasımda Londra'ya gitti, Thatcher ve Kaunda'nın Rodezya konusunu görüşeceği bildirildi.

İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Carrington ile de görüşecek olan Kaunda daha sonra BM Gıda ve Tarım Örgütünün Roma'daki toplantısına katılacak ve oradan da Irak'a gidecek.

Ünlü gangster Fabiani, Hollanda'da yakalandı

Amsterdam polis kaynakları, Avrupa'nın tanınmış gangsterlerinden Carlo Fabiani'nin tutuklandığını bildirdiler.

36 yaşındaki gangster, İsveç ve Belçika adli makamlarınca da aranıyordu.

Carlo Fabiani daha önce Verviers (Belçika) ve Stockholm (İsveç) cezaevlerinden kaçmıştı.

Gangster Carlo Fabiani, iki arkadaşıyla beraber üç büyük soygunu gerçekleştirmiş, ekim sonlarında La Haye'deki bir kuyumcudan 1 milyon florin (yaklaşık 25 milyon TL) çalmıştı.

konuklarımız

Toprak altındaki 16 can için bir kez daha

Veli Orbay Özgür

Bazı işçi arkadaşlar patrondan çok patroncu kesiliyorlar ikili konuşmalarımızda. Çoğu, sınıf bilincini tam kavrayamamış olan bu arkadaşlara göre patron, sermayesini risk altına koymaktadır. Sermayesini yitirmeyi göze almaktadır patron. Ya sen... Sen, işçi arkadaşım neyi göze almaktasın? Almak zorunda kalıyorsun yaşamak için? Sermayesi dediğin o birikimin, kaynağının sen olduğunu, patronun türlü kılıflar uydurarak (örneğin, hukuki ve ahlak kuralları gibi) el koyduğunu bir yana bırakıp, bir kez daha sormak istiyorum: Ya sen neyi göze almak zorunda kalıyorsun?

Sen onaltı can, toprak altındasın daha... Elbette hepimiz toprağa karışacağız. Ama sen, toprağa karıştırıldın. Toprak altında bırakıldın. Adı ister iş kazası olsun, ister bir başka kavram...

Sen işçi arkadaşım, kardeşim, ağabeyim... Toprağın onca ağırlığını ilk omuzladığın anda Soma'da altı arkadaşın, dostun elektrik kesilmesi sonucu havasızlığa terkedilmişlerdi.

Sadece Suluova'nın Büyük Çelteğinde değil, Soma Linyitlerinde de değil. Sadece ülkende de değil. Tüm dünyada tüm işkollarında... Neyi göze almaktasın yaşamak için?

Büyük Çeltek Kömür Madeninde kalan onaltı işçimiz çıkarılmadı henüz. İşin korkunç yanlarından biri de kurtarma çalışmalarının durdurularak üretime başlanmasıdır. Ocak işvereninin, kurtarma ekiplerini geri yollayarak üretimi başlattığını okumuşsunuzdur, duymuşsunuzdur. Ölen işçilerin yakınlarının, başta Başbakan olmak üzere öteki ilgili bakanlıklara başvurduklarını ve bu durumu bildirdiklerini de okumuşsunuzdur gazetelerden. Sonuç... Sonuç açık-seçik belli. Önemli olan üretimdir dercesine üretime geçiş...

Birden olay günü canlandı gözlerimin önünde. Onaltı canımızın toprak altında kaldığı gün. Ocağın karşısında ağıt yakan analarımız, bacılarımız, kardeşlerimiz... İşte o sırada ulumayı andıran Mercedes marka araba sesinin ardından, yine o korkunç uluma-kükreme geliyor kulaklarıma yeniden: Büyük Çeltek Maden Ocağının sahibi, Suluova İlçesi MHP Başkanı Ömer Saracoğlu'nun, çevredeki kişilere hatta bakanlara söylediği sözler... İddiasına göre ocağının yakınındaki kamuya ait Yeni Çeltek Açık Maden Ocağının açtığı yollardan dolan sular, kendi maden ocağını yıkmış.

Görüyorsun işçi arkadaşım: İşverenin tek derdi ocağı. Belki bir de olay nedeni ile Antalya kıyılarındaki gezisini erken bitirmesi... Ya senin?

Seni isyana teşvik etmiyorum işçi arkadaşım. Bu böyle biline yasa uygulayıcılarınca. Yalnız yine bir işçi arkadaşımın örneğini iletmek istiyorum sana: İşçi arkadaş, dünyanın, doğanın insanoğluna sunduğu nimetleri bir bütün ekmeğe benzetmişti. Toplumdaki sınıfları da ekmeği paylaşan ve her biri daha çok almaya çalışan insanlara... İşte, bir yanda sen, yaşama uğraşı veren, öte yanda işverenin, daha çok kâr etmek isteyen... Hepimiz ekmeği paylaşıyoruz. Ama bizim payımıza neden sadece ayakta durabilmemize yetecek kadar düşüyor hep? Paylaşımda ölçü nedir? Emekse eğer, alınteriyse ölçü, kim daha çok ter akıtıyor toprağa?

Sen onaltı can, daha toprak altında, cansız da olsa yeryüzüne çıkarılmamışken, işverenin (belli ki sadece sermayesini risk altına attığından olacak) Antalya kıyılarındaki yarım kalan gezisini tamamlamak için, yeni onaltı can daha iteliyor ocağa... Suluova'da, Soma'da İstanbul'da, Avrupa ya da Afrika'da... Kömür ocağında, fabrikada, inşaat tepesinde ya da hızar başında...

Harb-İş Sendikası İzmir Şubesi Kongreye hazırlanıyor

İZMİR (ÖZEL)

Harb-İş Sendikası İzmir Şubesinin 23 Aralık tarihinde genel kurulunu yapması bekleniyor. İşyerlerinde delege seçimleriyle başlayan kongre hazırlıkları devam ediyor. Bir yıl evvel yetki mücadelesi sırasında Deniz Onarım Destek Komutanlığında faaliyet gösteren Aster-İş'in kongrede bir muhalefet örgütleyip örgütleyemeyeceği henüz belli olmadı.

Harb-İş Sendikasının geçen yıl imzaladığı toplusözleşmenin de süresi 1980 Martında dolacak ve sendika 2 yıl süreli yeni bir sözleşmenin çalışmalarına başlayacak.

Maden-İş'in yetkisini bozan karar MESS'e tebliğ edildi

MESS, (*Yetkili sendika belirlenene kadar...*) ERDEMİR'de Maden-İş'le görüşmeye oturmuyor

● MESS ile Maden-İş arasında 6 Kasım günü başlayan görüşmeler kesildi

● Yargıtay kararı nedeniyle, yapılan görüşmenin yasal geçerliliği kalmadı

İSTANBUL (ÖZEL)

Yargıtayın ERDEMİR'de Maden-İş'in yetkisini bozan kararının önceki gün MESS'e tebliğ edilmesi üzerine, Maden-İş ile MESS arasında 6 Kasım günü başlayan toplusözleşme görüşmeleri kesildi. MESS yetkilileri, yetkili sendika belirlenene kadar Maden-İş ile ERDEMİR için toplusözleşme masasına oturmayacaklarını açıkladılar.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin Maden-İş'in ERDEMİR'de sahte üye fişleriyle aldığı yetkiyi bozması ve üye fişlerinin yeniden incelenmesi için, evrakları Ereğli İş Mahkemesine sevketmesine rağmen, MESS ve Maden-İş 6 Kasım günü ERDEMİR toplusözleşmesinin ilk toplantısını yapmışlardı. Toplantıya MESS adına Genel Sekreter Yardımcısı Refik Evin katılmıştı.

Toplantıdan bir gün önce Devrimci Maden-İş Sendikası, MESS'e bir telgraf çekerek, Yargıtay kararı nedeniyle Maden-İş'in toplusözleşme görüşmelerine katılma yetkisi olmadığını ve yasal açıdan görüşmelerin hükümsüz olacağını bildirdi. Bunun üzerine toplantıdan hemen önce MESS Genel Sekreteri İlhan Lök, Devrimci Maden-İş'e cevabi bir telgraf çekerek şöyle dedi:

"Maden-İş Sendikasının ERDEMİR işyeri için toplusözleşme davetine icabet etmemiz Hukuk Usulü Muhakemeler Yasasının 443. maddesinin bir gereğidir. Telgrafınızda belirttiğiniz, Yargıtayın Maden-İş Sendikasının yetkisini bozduğuna dair dava henüz elimizde mevcut değildir. Ancak bu durum bugünkü toplantı sonunda gözönüne alınacaktır. Kararın elimize geçmesi halinde, yapılacak toplantının hükümsüz olacağı da yasanın bir gereğidir."

Bu arada önceki gün Yargıtay kararı, işyerine ve taraf sendikalara tebliğ edildi. Bunun üzerine MESS yetkilileri, yetki meselesi aydınlığa çıkıncaya kadar Maden-İş ile görüşmeleri kestiklerini açıkladılar.

Emperyalist işletmeciliğe ve kültüre vurulan darbe 3

Uzun Mehmet Bayramı

Ramazan Çakıroğlu

Uzun Mehmet Bayramı, anti-emperyalist anlamına uygun bir şekilde kutlanmalıdır

Zonguldak Havzasının tarihi boyunca, işçi mücadelelerine paralel olarak bu mücadeleleri bastırmak için emperyalistlerce düzenlenen tertipler de sürüp gelmiştir.

Ahmet Naim, Cumhuriyet döneminden sonra da devam eden bu "Gizli Servis provokasyonlarından" birini şöyle anlatmaktadır.

"Bu teşekkülün elemanları bir otel odasında toplantılar yaparak bir kısım amele çavuşlarını elde etmişler ve bunlar vasıtası ile ocaklara beyanname dağıtmışlardır.

"İçlerinde İtilaf Devletlerinin polis teşkilatında 'Entellijans Ofis' te çalışmış kimseler vardı. Bilfarz Cemiyetin Katibi Umumisi Fransız İşgal Kuvvetlerinin emrinde hizmet etmiş daha sonra memleketi aleyhine İngilizlere casusluk yapmış Suat isminde bir adamdı."

Ahmet Naim daha sonra "Bunların amacı da işçileri Lazlık ve Türklük gibi sıfatlarla bölmekti" diye yazıyor.

Gerçekten de Havzada işçi mücadelelerini bölmek için kullanılan en önemli araçlardan birisi, daima bölgeciliği körüklemek olmuştur. Bugün de "Laz-Kıvırcık" gibi ayrımlarla aynı çabayı sürdürenler vardır.

EMPERYALİSTLERİ KOVAN VE OCAKLARI İŞLETEN MADEN İŞÇİLERİ

İşte Zonguldak maden işçileri bir yandan emperyalist işletmecilere, bir yandan onların yaydıkları kültüre bir yandan da bu tür tertiplere karşı mücadele ederek bu günlere gelmişlerdir. Kurtuluş Savaşında silaha sarılıp Fransızları kovan, gene bu yiğit maden işçileridir.

Emperyalistler 1940'larda gururlu bir küçümseme ile ocakları bırakıp giderken ve "Türkler bu ocaklardan kömür çıkaramaz gene bizi çağırmaya mecbur kalacaklar" derken direnci kırılmayan ve emperyalistlerin "Kömür çıkmaz" dedikleri ocakları dahi işleterek kömür çıkaran gene Zonguldak maden işçileridir.

Uzun Mehmet Bayramı, emperyalizme karşı işte böyle bir milli mücadele ruhunun bayramıdır. Sadece kömürün bulunuşunun sembolik bir anılışı değildir ve olmamalıdır.

EMPERYALİST UŞAĞI BEŞİNCİ KOLA KARŞI MÜCADELE

Emperyalizme karşı mücadele ruhunun yeniden canlandırılması bugünkü Türkiye şartları açısından da önem taşımaktadır. Yurdumuzun yeraltı ve yerüstü kaynaklarını yağmalamaya, yağmalayamadıklarının da üretimini baltalamaya alışkın olan emperyalistler, bugün de faaliyetlerini sürdürmektedirler. Özellikle Rus Sosyal Emperyalistlerinin Türkiye'deki beşinci kolu olan TKP–İGD revizyonistleri Zonguldak'taki faaliyetlerine önem vermekte ve Ereğli Kömür İşletmelerine (EKİ) sızmayı ve buradaki üretimi baltalamayı esas görev olarak görmektedirler. Tabii bütün bunları işçi hakları savunucusu pozuna bürünerek yapmaktadırlar.

Uzun Mehmet Bayramının milli anlamı, Rus uşaklığına ve emperyalist yağmacılığa karşı mücadeleye güç katmalıdır. Bu bayramın 150. yılı gibi bir yıldönümünün gerçekte Türkiye çapında çok daha güçlü kutlanması gerekirdi, çünkü bu bayram sadece mahalli bir bayram da değildir.

Kömür buhranının gündeme geldiği günümüz Türkiyesinde, Uzun Mehmet Bayramı hem ocaklardaki çalışma şartları hem de emperyalizme karşı mücadele açısından yeni mücadeleler için yeni bir çağrı olmalıdır.

BİTTİ

Hâlâ can pahası!

Emperyalist şirketlerin yönetimindeki ocaklarda çalışma ve yaşama şartları son derece kötüydü.

Ocaklarda yaralanan işçiler ya sokağa atılıyor, ya da katır sırtında köylerine gönderiliyordu. Kurci Kumpanyası adındaki şirketin ücretli işçi çalıştırmaya başlaması Amele Buhranına engel olamamış ve 1882 yıllarında buhran başgöstermiştir. Buna çözüm olarak da Havzada mükellefiyet kaldırılmıştır. Mükellefiyetin kaldırılması işçilerin çalışma şartlarına hafifletici koşullar getirmemekteydi. Aynı kötü çalışma şartları yıllarca sürmüştür. 1908-1923 yılları arasındaki çalışma koşullarını, fazla söze gerek kalmadan anlatmak için 1923 yılı ortalarında Aka Gündüz'ün bir işçiyle yaptığı konuşmadan bir bölüm alıyoruz:

— Ne istersiniz beyim, dedi. Altmış kuruşa kaba döşekte yatacak değiliz ya, elbette burada yatacağız, altmış kuruş yevmiye ile şu olur.

Parmağı ile gösterdiği köşede saçta pişmek üzere hazırlanmış mısır bulaması duruyordu.

Kapının önünde güleç bir Daday çocuğuna rast geldik. Koltuğu altında bir somun ekmek vardı. Yine Cevat Bey konuştu.

— Bu kaç dirhem gelir, tam okka mı?

— Hayır, 325 dirhem.

— Kaça aldın?

— Yirmi kuruşa.

Arkadanben soruşturdum.

— Daha ucuz alması mümkün değil mi?

Genç, kinayeli ve acı bir tebessümle cevap verdi.

— Ucuza çalışmıyoruz ki alalım.

— Altmış kuruş pahalı mı sanki?

— Biz kuruş pahasına çalışmıyoruz ki...

— Ya ne pahasına çalışıyorsunuz?

Genç, hissettim ki boşta kalan yumruğunu göstermeden sıktı ve beni baştan başa süzerek:

— Can pahasına çalışıyoruz, dedi, İlahiri..

İşte Uzun Mehmetin torunları yıllarca bu şartlar altında çalıştılar ve kömür ürettiler. Uzun Mehmet'ten 150 yıl sonra bu şartlarda önemli değişiklikler oldu. Ama özellikle ocak altındaki cangüvenliği sorunu ve işçilerin "Can pahasına çalışması" bugüne dek sürüp geldi.

Maden işçileri artık bu konunun üzerine ciddi bir şekilde gidilmesini ve yeraltındaki çalışma şartlarının sistemli bir şekilde düzeltilmesini istiyorlar.

Özbucak Fabrikası kapandı

● 1300 civarında işçi sokağa atılıyor

ADANA (ÖZEL)

Adana'da kurulu 1300 civarında işçinin çalıştığı Özbucak Tekstil Fabrikası, işveren tarafından içeride çalışma huzurunun kalmadığı ve üretimin düşüklüğü gerekçesiyle kapatıldı. İşveren, işçilerin ihbar ve kıdem tazminatlarının 10 gün içinde ödeneceğini bildirdi. İşçiler ise Özbucak Fabrikası işvereninin gerekçelerini bahane olarak niteleyerek gerçek durumun bu olmadığını, aksine fabrikada üretimin normal olduğunu, fabrika içinde çalışma huzurunun olduğunu söylediler. İşverenin çeşitli bahanelerle tüm işçileri sokağa atmak istediğini ve bunun için gerekçeler uydurduğunu ifade ettiler

Sendika ise işverenin fabrikayı kapatmakla, işçilerin toplusözleşmeden doğacak olan 100-200 milyon lira civarındaki farkı ödemekten kurtulmak istediğini ancak mücadeleye devam ederek fabrikanın kapatılmasına karşı gerekli girişimde bulunacaklarını belirtti.

Bilindiği gibi bundan bir süre önce işçiler toplusözleşmeye göre 2 bin lira olan bayram ikramiyelerinin 5 bin liraya çıkarılması istemiyle direnişe geçmişlerdi

Türk-İş ve DİSK İzmir Temsilcileri yeni hükümet hakkında görüşlerini açıkladılar

İZMİR(THA)

Türk-İş ve DİSK İzmir 3. Bölge Temsilcileri, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel başkanlığında kurulacak azınlık hükümetinden beklentilerini THA'ya açıkladılar.

Türk-İş 3. Bölge Temsilcisi Ertuğrul Bulmamış, hükümetin sendikal hakları kısıtlamaya ve ücretleri dondurmaya yönelik girişimlerine karşı çıkacaklarını açıklarken, ülkenin darboğazdan çıkabilmesi için tüm olumlu girişimlerine destek olacaklarını belirtti.

DİSK 3. Bölge Temsilcisi Saim Akbulut ise Demirel döneminde faşist tırmanışın daha da artacağını ileri sürerek buna karşı tüm sol güçlerin birleşmesinin daha da acil hale geldiğini söyledi.

Tezsan işçisi Kemal Inan, 1979 Çocuk Yılı nedeniyle 150 küçüğe güzel bir gün yaşattı

Askere gidecek işçi 150 çocuğa çay partisi verdi

İşçi Kemal İnan 150 çocukla birlikte unutamıyacağı bir gün yaşadı

SEMRA ATALAY (İZMİT)

Tezsan Fabrikasında işçi olarak çalışan Kemal İnan, askere gitmesi nedeni ile 150'ye yakın çocuğa çay partisi verdi.

Çocukları çok sevdiğini ve aralarındaki dostluğu pekiştirmek istediğini söyleyen Kemal İnan, "Ayrıca, 1979 yılının Dünya Çocuk Yılı olması nedeniyle böyle bir toplantı yapmak aklıma geldi" dedi.

Çocukların sevinç çığlıkları ile dolu, neşe içinde geçen toplantıda Kemal İnan bize şunları söyledi:

"1979 yılının Dünya Çocuk Yılı olması beni çok etkiledi. Çocukları daha çok sevmeye ve onların değerini daha çok onlamaya başladım. Oturduğum Sultan Orhan Mahallesindeki bütün çocukları toplayarak onlara çay partiki verdim. Birlikte anısını unutamayacağım güzel bir gün geçirdik. Büyüklerin daima küçüklere değer vermesini ve çocuklar arasında dostluğu pekiştirmesini istiyorum. Ayrıca çocukların eğitimi konusuna daha çok eğilinmeli, yaz tatillerinde kurs verilmeli ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından mesleki konular üzerinde çeşitli şeyler öğretilmeli"

Çocuk müzisyenlerin akordiyon ve tef ile çaldıkları şarkılara bütün çocuklar katıldılar, toplantı çocukların neşeli şarkıları ile sona erdi.

Taşkömürü, akaryakıt, fosfat üretimi azaldı

Temel mallarda sıkıntı var

Et, şeker ve yem üretimi düşüyor

ANKARA(ÖZEL)

1979 yılının ilk dokuz ayında, aralarında taşkömürü, akaryakıt, bazı madenler, fosfat, et, yem, şeker gibi maddelerin de bulunduğu çeşitli temel malların üretiminde geçen yılın aynı dönemine oranla düşüşler olduğu bildiriliyor.

Devlet Planlama Teşkilatınca "üretim gerçekleşmeleri" konusunda hazırlanan rapora göre, gıda sanayisinde, et, yem ve şekerde üretim düşüşleri görüldü. Buna karşılık pastörize süt ve çay üretimi arttı.

Devlet Planlama Teşkilatı raporunda, 1979 yılının ilk dokuz ayında, pamuk ipliği, yünlü dokuma, el halısı üretiminde geçen yıla göre artışlar görüldüğü, buna karşılık pamuklu dokuma, yün ipliği ve makina halısı üretimlerinin azaldığı belirten.

Raporda, orman ürünleri sanayisindede genellikle düşüşler gözlendiği, özellikle petrol dışalımına bağımlı kimya ve petrokimya ürünleri üretiminin azaldığı da kaydedildi. Dışalımdaki tıkanıklıklar ve dünya petrol piyasasındaki olumsuz gelişmeler yüzünden, yeterince ham petrol sağlanamadığına işaret edilen raporda, benzin, motorin ve fuel-oil üretimlerindeki düşüşün geçen yıla oranla yüzde 20'yi bulduğu anlatıldı.

Devlet Planlama Teşkilatının 9 aylık üretim gerçekleşmelerini kapsayan raporuna göre, bu dönemde, çimento ve bakır üretiminde düşüşler gözlenirken, demir-çelik sanayisinde genel olarak olumlu gelişmeler görüldü. Otomotiv sanayisinde otomobil dışında kalan ürünlerin üretimi artarken, lokomotif üretimi geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 60 düşük gerçekleşti.

KISA SAMSUN YINE KARABORSA

SAMSUN(THA)

Seçim sırası bakkallarda bulunmaya başlayan Samsun sigarası yine kaldırımlarda karaborsaya düştü.

Sigaraya adını veren Samsun ilinde, Sinop'ta, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illeri ile bu illere bağlı ilçelerde kıtlığı çekilen kısa Samsun sigarası Tekel fiyatı 15 lira iken karaborsada 25 liradan satılıyor.

Piyasada uzun samsun sigarasının bulunduğunu ancak bu sigaraların küflenmiş çıkmalarından dolayı içimini beğenmediklerini belirten Samsunlu sigara tiryakileri, Tekel yetkililerinin bir an önce önlem almasını istediler.

İzmir' de elektrik kesintileri yüzünden birçok semte su verilemiyor

İZMİR(ÖZEL)

İzmir'de elektrik kesintileri nedeniyle Karşıyaka dışındaki semtlere sürekli su dağıtılamıyor. Pazar gününden beri süren su kesintisi şehrin yüksek kesimlerinde ve gecekondu bölgelerinde süreklilik kazandı. Özellikle bu bölgelere su hiç verilemiyor.

İlgililerin bu konuda yaptıkları açıklamada şu görüşlere yer veriliyor:

"Cereyan kesintileri nedeniyle sistem devre harici oluyor. Sistem bir saniye devreden çıktığında su dağıtımında üç saatlik aksama oluşuyor. Bunun eski hale dönüşmesi de oldukça zaman alıyor. Sistemin devre harici olması sürekli tekrarlandığı için şehrin büyük bir kesimine su veremiyoruz."

Ayrıca şehrin su ihtiyacının karşılanamamasının, tamamen Türkiye Elektrik Kurumundan kaynaklandığını söyleyen yetkililer, bu konuda bir önlem alamadıklarını açıkladılar.

Birinci Ulusal Beslenme Kongresinde yetişkin nüfusun asıl üretici nüfus olduğu, bu nedenle ulusal gelirin artırılması ve gelirin dengeli dağılımının sağlanması "gerektiği" belirtildi. İşte tipi daima açlıktan avurtları çökmüş olarak çizilen işçilerimiz, işyerlerinde tabağa kaşık sallarken görülüyor.

Ulusal Beslenme Kongresinde 2. gün

İlk defa işgücü verimliliği ile beslenmenin önemi tartışıldı

ANKARA (ÖZEL)

Birinci Ulusal Beslenme Kongresinin 2. günü çalışmalarında 6 bildiri sunuldu. Bildirilerden biri de işgücü verimliliğinde beslenmenin önemine aitti Büyük işadamlarımızın üretimi artırmak için hiç değinmedikleri, işçi ücretlerinin kendilerine yük olduğu fikrini savundukları sıralarda, Birinci Ulusal Beslenme Kongresinde işgücü verimliliğinde beslenmenin önemi tartışıldı.

Kongreye sunulan bildiride, "Toplumun dengeli ve yeterli beslenebilmesi için üreticilerin işgücü verimlerini artırmaları, her alanda iş verimliliği için ise yeterli ve dengeli beslenme koşulunun sağlanması gerektiği" belirtildi.

Doçent Doktor Nevzat Eren ve Doktor Bahtiyar Ünver tarafından sunulan "Yetişkinlerde eksik ve yanlış beslenmeye bağlı sağlık sorunları" konulu bildiride de toplu çalışılan yerlerde, işyerlerinde, yeterli ve dengeli beslenme kurallarına uygun yemek verilmesi, yetişkinlere etkin bir beslenme eğitimi uygulanması, besinlerin ve hayvansal gıdaların üretimi ile tüketiminin kontrol ve denetim altında tutulması gerektiği savunuldu.

Bildiride ayrıca, yetişkin nüfusun asıl üretici nüfus olduğu, bu nedenle ulusal gelirin artırılması ve gelirin dengeli dağılımının sağlanması gerektiği belirtildi.

Birinci Ulusal Beslenme Kongresinin ilk günkü toplantısında da normal beslenebilmek için asgari ücretin 19 bin lira olması gerektiği konusunda görüş birliğine varılmıştı.

TPAO 1980' de toplam 300 bin metre sondaj yapacak

ANKARA (AA)

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının 1980 yılında petrol aramaları sırasında toplam 300 bin metre sondaj yapacağı açıklandı.

TPAO Genel Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre, Petrol arama çalışmaları için gerekli malzemeler bağlantıların yapıldığı ve bunlarla ilgili akreditiflerin büyük bir bölümünün açıldığı bildirildi.

Devlet sanatçılarının yan ödemeleri yeniden düzenlendi

ANKARA (AA)

Bakanlar Kurulu, Devlet Tiyatrosu, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlükleriyle Belediye opera, tiyatro, konservatuvar ve orkestralarında çalışan sözleşmeli personele ödenecek "iş güçlüğü" ve "temininдeki güçlük" zamlarını yeniden düzenledi. 1 Aralık tarihinde "1 Mart 1979'dan geçerli" olarak yürürlüğe girecek kararname gereğince, birikmiş farklar ilgililere ayrıca ödenecek. Sanat uygulatıcılarıyla stajyer sanatçılara 4 bin 300 lira, sahne uygulatıcılarına da 3 bin 600 lira ödenecek.

Belediye opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarında çalışan sözleşmeli elemanlar da sözkonusu zamlardan aynı ölçüde yararlanacaklar.

Devlet tiyatrosu, opera ve balesi, şehir ve belediye operası, tiyatrosu, konservatuvarı ile orkestrası sanatkar öğretmenleri 6'şar bin lira, sanatkar genel müdür, sanatkar müdür ve sanatkar yöneticiler de 7 bin 300 lira alacaklar.

●B.Ü. öğrencileri "Mustafa Kemal Gerçeği" sergisi düzenlediler

●Öğrenciler: "Yüksek Öğrenim Kurumları, Mustafa Kemal'i unutturma çabalarına karşı durmalı"

Öğrenciler sergiye büyük ilgi gösterdiler.

Boğaziçi Üniversitesi Atatürk'ü anıyor

GENÇLİK SERVİSİ

Büyük devrimci önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünün 41. yıldönümü yaklaşırken, yüksek öğrenim kurumlarında geçmiş yılların aksine bir canlılık sözkonusu.

Boğaziçi Üniversitesinde bu yıl Mustafa Kemal Atatürk, düzenlenen bir sergi, sohbet toplantısı ve 10 Kasım günü yapılacak törenle anılıyor. BÜ Rektörlüğü öğrencilerin önerileri üzerine bu yıl Atatürk'ün önceki yıllara göre daha etkin bir şekilde anılmasını kararlaştırdı.

ÖĞRENCİLER SERGİ DÜZENLİYOR

İlk olarak, öğrenciler 5 Kasım Pazartesi günü açılan bir sergi düzenlediler. Boğaziçi Üniversitesinde Kırmızı Salonda açılan sergi, "Mustafa Kemal Gerçeği" ismini taşıyor. İçinde bulunduğumuz hafta boyunca açık olan sergide, Atatürk'ün özellikle Kurtuluş Savaşı yıllarında çekilmiş fotoğrafları, önemli konuşmalarından bölümler, Atatürk hakkında yayınlanan inceleme, araştırma, belge, anı, tahlil ve şiir kitapları sergileniyor. Salonun bir yanında "Mazlum milletler zalimleri elbet bir gün mahv-u perişan edecektir" diğer yanında da "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" yazılı iki büyük pankart göze çarpıyor.

Sergiyi düzenleyen öğrencilerin, "Neden Sergi?" başlıklı yazıları "Biz istedik ki ülkemizde estirilen bağımsızlığa ve milli kahramanlara küfretme kampanyasına dur diyelim ve gençliğin milli bağımsızlığa ve milli değerlere sahip çıktığını gösterelim" diye başlıyor ve "Bizler İstiklal Marşına, Mustafa Kemal ve ay yıldızlı bayrağımıza sahip çıkıyoruz. Onları, Johnsonlara çiğnetmedik, Brejnevlere de çiğnetmeyeceğiz" diye sona eriyor.

Sergide ayrıca Mustafa Kemal'in posterleri ve "Söylev" kitabı satılıyor. Devrimci Gençlik Birliğinin bildirisi dağıtılıyor.

SERGİ DEFTERİNDEN NOTLAR

Sergiyi gezenlerin izlenimlerini ve eleştirilerini yazmaları için açılan defterde göz gezdirildiğinde şöyle yazılarla karşılaşılıyor. Bir öğrenci, "Serginin en olumlu yanı şimdilerdeki gençlik içerisindeki kavram kargaşası çerçevesinde Atatürk davasının tekrar gençler tarafından ele alınıp, buna sahip çıkılması ve ilericiliğin sadece eski değerleri inkar etmek anlamına gelmediğini vurgulamasıdır" diyor. Başka bir öğrenci "10 Kasımlar Atatürk'ün daha iyi anlaşılmaya ve anlatılmaya çaba gösterildiği günler olmalıdır, olacaktır" diye duygularını dile getiriyor. Diğer bir öğrenci ise deftere, "Sizleri yürekten kutluyorum, gençlik Mustafa Kemalleri unutmadı" diyor.

SOHBET TOPLANTISI

Boğaziçi Üniversitesinde bugün saat 12.30'da "Mustafa Kemal ve Bağımsızlık" konulu bir sohbet toplantısı yapılacak. Kırmızı Salonda yapılacak olan toplantıya öğrenciler ve öğretim üyeleri katılacaklar

Sergiyi düzenleyen öğrenciler: (Soldan sağa) Neslihan Acu, Mehmet Kızılok, Deniz Ergenekon.

10 KASIM GÜNÜ TÖREN YAPILIYOR

Mustafa Kemal'in 41. ölüm yıldönümünde Üniversitede bir tören düzenlendi. Tören programı şöyle:

09.00 Rektör Prof. Dr. Semih Tezcan'ın açış konuşması.

09.05 Saygı duruşu

09.10 Anma Komitesi Başkanı Prof. Dr. Suna Kili'nin konuşması.

09.20 Konuşmacılar: Nilgün Durmaz, Enis Berberoğlu, Mehmet Kızılok, Ord. Prof. Dr. Reşat Kaynar, Prof. Dr. İsmet Giritli, Prof. Dr. Yüksel Ülken

Bunun yanısıra törende slayt da gösterilecek. Ayrıca BÜ Folklor Kulübü Marşlar Korosu, Atatürk ve bağımsızlık ile ilgili marşlar söyleyecek.

ÖĞRENCİLERLE GÖRÜŞTÜK

Bu arada 10 Kasım çalışmaları konusunda öğrencilerin görüşlerini aldık.

Sergiyi düzenleyen öğrencilerden Mühendislik Bölümü 2. sınıf öğrencisi Neslihan Acu şunları söyledi: "Son zamanlarda bazıları Atatürk'e gerici, yobaz diyorlar. Türkiye halkının yetiştirdiği bu büyük devrimcinin değerinin bilinmesi ve gençliğin Mustafa Kemal'i unutmadığını vurgulamak için bu sergiyi düzenledik. Geçmişimize sarılmazsak geleceğimiz de olamaz. Sergimiz izleyenleri düşünmeye çağırıyor, nitekim açılışından bugüne kadar çok ilgi çekti." dedi.

Bu yıl öğrenci temsilcisi adayı olduğunu da belirten Neslihan Acu, önümüzdeki yıllar daha güçlü ve kitlesel çalışmaların yapılması ve gençlerin bu günlere coşkuyla sahip çıkması için çalışacağını söyledi.

Kendisiyle görüştüğümüz İdari Bilimler 3. sınıf öğrencisi Gün Kut ise, bu tür çalışmaların daha önceki yıllarda yapılmış olması gerektiğini belirterek, "Atatürk şöyle iyiydi, böyle iyiydi, bizi kurtardı demek artık onun değerinin kavranmasını sağlamıyor. Bugün Atatürk'ün kavranması, onun temel felsefesinin, bağımsızlıkçı tutumunun kavranmasıdır" dedi. Gün Kut Atatürk'e faşist demenin hiç bir anlam taşımadığını, bütünüyle bir spekülasyon olduğunu belirtti.

İdari Bilimler 3. sınıf öğrencisi Nilüfer Eren ise bu konularda öğrencilerde eski yıllarda olan duygunun olmadığını ama bu durumun sorumlusunun da öğrenciler olmadığını belirterek şöyle dedi. "Mustafa Kemal gerçekçi bir şekilde anlatılmalı, araştırma ve incelemeler yapılmalıdır. Her sene tekrarlanan içi boşalmış sözler gençliğe artık birşey kazandırmıyor." Bazı ufak grupların Atatürk'ü karalamasına değinen Eren, "Onlar milli hislere karşı açıkca saldırıya geçemediklerinden bunu sinsi bir şekilde yapıyorlar" dedi.

Görüştüğümüz diğer öğrenciler de bu sene okulda düzenlenen çalışmaların sürdürülmesini istediler. Öğrenciler bu tür çalışmaların diğer yüksek öğrenim kurumlarında da yapılması gerektiğini belirterek, böylelikle Mustafa Kemal Atatürk'ü unutturma çabalarının boşa çıkacağını söylediler.

BÜ İdari Bilimler 3. sınıf öğrencisi Gün Kut: "Atatürk'ün temel felsefesi anti-emperyalist tutumudur."

Konya Gazi Lisesinde can güvenliği sağlanamaması üzerine veliler vilayeti işgal etti

KONYA(THA)

Konya'da kent merkezindeki Gazi Lisesinin bir barut fıçısı haline gelmesi, anarşik olayların önlenememesi ve her gün yeni bir çatışmanın çıkması üzerine harekete geçen kadınlı erkekli kalabalık bir veli topluluğu vilayeti işgal etti.

Veliler, çocuklarının can güvenliği olmadığını, eğitim ve öğretim özgürlüğünün yok edildiğini belirterek alınan önlemlerin yoğunlaştırılmasını istediler.

Yaklaşık 400 kadar veliden 8 kişilik bir heyet oluşturularak Vali Vekili Kemal Nevrezoğlu'yla görüşme sağlandı ve istekler iletildi.

Vali Vekili, Emniyet Müdürü ve İl Jandarma Alay Komutanı'nın da hazır bulunduğu toplantıda, lisede eğitimin normal bir biçimde sürdürülmesi ve olayların önleneceği konusunda güvence verince, veliler, vilayet binasından ayrıldılar.

Gazi Lisesi'nde güvenlik önlemleri polisin dışında takviye olarak gönderilen jandarma kuvvetlerince de yoğunlaştırıldı.

Türk-İş Yönetim Kurulu Üyesi ve

Dok Gemi-İş Başkanı Aslan Sivri öldürüldü

Dok, Gemi-İş Sendikası Genel Başkanı Aslan Sivri

- Mecidiyeköy Lisesinin Töb-Derli müdürü öldürüldü
- Siverek'te 2 öğrenci öldürüldü
- Ankara'da bir polis öldürüldü
- Adana'da iki lise öğrencisi öldürüldü
- Yozgat'ta 2 öğretmen bıçaklandı

HABER MERKEZİ

İstanbul Hasköy'de Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi ve Dok Gemi-İş Sendikası Başkanı Aslan Sivri Silahlı üç kişinin saldırısı sonucu öldürüldü.

Evinden işine gitmek üzere ayrılan Aslan Sivri, dün saat 10.00 sıralarında Hasköy Halıcıoğlu Mihriban Sokakta kimlikleri belirlenemeyen üç kişinin açtığı yaylım ateşi sonucu olay yerinde öldü.

Türk-İş İcra Kurulu toplanarak olayı kınadı. İcra Kurulu "Devletin anarşiye karşı gereken her türlü yasal tedbiri almasını, yurtta can ve mal güvenliğinin tam olarak sağlanmasını ve tüm siyasi partilerimizin tam bir işbirliğine girmesini istiyoruz" dedi.

Ayrıca Adalet Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel de "olayı nefretle karşıladığını" belirtti

Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı ve CHP Milletvekili Kenan Durukan olayın "işçi hareketini kargaşa ortamına çekmek isteyenlerce yapıldığını" söyledi.

GEMİ YAPI TEKNİK VE MESLEK LİSESİ MEZUN VE MENSUPLARI DERNEĞİ OLAYI KINADI

Öte yandan basına bir açıklama yapan Gemi Yapı Teknik ve Meslek Lisesi Mezun ve Mensupları Derneği olayı kınadı.

Yapılan açıklamada özetle şu görüşlere yer veriliyor:

"Dok Gemi-İş Genel Başkanı Aslan Sivri 8 Kasım 1979 günü görevine gitmek üzere evinden çıktıktan sonra özgürlük düşmanlarınca katledilmiştir. Aslan Sivri'ye sıkılan kurşunlar 8 bini aşan tersane işçisine sıkılan kurşunlardır. Dernek olarak tersanelerimize anarşiyi sokan ve tersane işçilerini hedef alan bu tür eylemlere karşı uyanıklığımızı artırmalıyız. Aslan Sivri'nin ailesine ve tersane işçilerine başsağlığı diler, katillerin en kısa zamanda yargı önüne çıkarılmasını talep ederiz."

Mecidiyeköy Lisesi Müdürü öldürüldü

Mecidiyeköy Lisesi Müdürü Nazmi Gürbüz dün saat 08.30 sıralarında evinden okula giderken silahlı iki kişinin saldırısı sonucu öldürüldü.

Öldürülen Nazmi Gürbüz'ün Töb-Der üyesi olduğu açıklandı.

Paşakapısı Cezaevinde

Üsküdar Paşakapısı Cezaevinde meydana gelen son olaylarla ilgili olarak sağ görüşlü 19 tutuklu ve mahkum Kartal Askeri Cezaevine, 12 tutuklu ve hükümlü ise İzmit Cezaevine gönderildi. Komandoların Paşakapısı Cezaevinden nakledilirken Cezaevi aracından MHP bayrağı çıkarttıkları ve çeşitli marşlar söyledikleri görüldü.

Öte yandan Cezaevinde isyan çıkartma ve tünel açma olayıyla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

Siverek'te

Urfa'nın Siverek İlçesi Hamidiye Mahallesinde Fen Fakültesi öğrencisi Mustafa Grubet ile Siverek Lisesi öğrencisi Esat Yıldırım önceki gece saat 24.00 sıralarında otomatik silahlı kişilerin bir eve yaptıkları baskın sonucu öldürüldü. Olayla ilgili olduğu sanılan Mustafa Kurter, Mustafa Surucu, Sinan Bayram, Nedem Suluağaç, Cuma Mazi ve Yusuf Mazi adlı kişiler yakalandı. Bu kişilerin kaçmasını sağlamak için Güvenlik Kuvvetlerine ateş ettikleri belirtilen Hasan Fener, Fahri Çulcu ile Ali Fener adlı kişiler üç adet tabanca, iki adet klaşinkof marka otomatik tüfek ve 80 adet mermi ile ele geçirildi.

Öte yandan üç gün önce Eyüp İbret adlı Apocunun öldürülmesi olayına karıştıkları iddia edilen Cuma Dayanç, Halil Dayanç ve Bayram Dayanç adlı kişiler önceki akşam Uluyazı Mezrasından 35 kişinin yaptığı baskın sonucu kaçırıldı.

Adana'da iki lise öğrencisi öldürüldü

Karşıyaka Lisesi'nin dağılmasından kısa bir süre sonra saat 17.00 sıralarında sokakta gitmekte olan bir grup öğrencinin üzerine kimlikleri belirlenemeyen kişilerce ateş açıldı. Olayda kurşunlara hedef olan 14 yaşındaki Veli Karasu ve 17 yaşındaki Eşref Sağlar yaşamlarını yitirdiler.

Emniyet yetkilileri ölen öğrencilerin sol görüşlü olduğunu açıkladı.

Öte yandan, Adana İnönü Caddesi, ÇUKOBİRLİK Genel Müdürlüğü önünde sağ görüşlü olduğu bildirilen 4 kişi üzerine ateş açıldı. Kimlikleri belirlenemeyen iki kişinin otomatik silahlarla açtığı ateş sonucu Nihat Bilir adlı genç ağır yaralandı.

Olaydan sonra adı açıklanmayan bir kişi yakalanarak gözaltına alındı

Ankara'da bir polis öldürüldü

Ankara Emniyetinde polis memuru Coşkun Türkmen, dün saat 15.00 de kimliği belirlenemeyer kişilerce açılan ateş sonucu öldürüldü. Türkmen, Hamamönü Alpaslan Mahallesinde annesini ziyarete gittiği sırada, doktor olduklarını öne sürerek evleri dolaşan ve sayım yapmak isteyen kişilerden hüviyet sordu. Bu kişileri karakola götürmek isterken ara sokaktan açılan ateş sonucu olay yerinde öldü.

Öte yandan polis memurunun vurulmasını işiterek olay yerine koşan askeri timden bir erin ayağının kayması sonucu, silahının ateş alması kahvehanede oturan Adnan Polat'ın ağır yaralanmasına neden oldu.

Ankara'da önceki gün saat 12.00 sıralarında bir polis ekibine ateş açıldı. Karşılıklı çatışmada, ateş açan gruptan olduğu öne sürülen Ergin Acer ve Zeynel Güler hafif yaralandı ve gruptan 5 kişi gözaltına alındı.

Yozgat

Yozgat'ın Boğazlıyan İlçesi Yeni Fakılı bucağında, önceki gün lise öğrencileri arasında meydana gelen olayda, dört lise öğrencisi yaralandı.

Aynı akşam Yeni Fakılı Lisesi öğretmenlerinden Ahmet Görgülü ile Selvi Kalyoncu, bir grubun saldırısı sonucu bıçakla yaralandılar. Olayla ilgili olduğu sanılan Ali Önemli, Şinasi Sarıaslan, Mustafa Dağ, Bekir Yalıcı, Ramazan Gülpolat gözaltına alındılar.

Öte yandan bir süre önce Çekerek'te meydana gelen olaylarla ilgili olarak gözaltına alınanların sayısı 21'e yükseldi.

Diyarbakır Veteriner Hekimleri Odası, veteriner hekimlerin tam gün kapsamına alınmasını istedi

DİYARBAKIR (ÖZEL)

Diyarbakır Bölgesi Veteriner Hekimler Odası Yönetim Kurulu, basına yazılı bir açıklama yaparak, Veteriner hekimlerinin durumu ve bölge hayvancılığının sorunları hakkındaki görüşlerini açıkladı.

Ülkemizin hayvan potansiyeli bakımından Avrupa'da birinci ve dünyada beşinci sırayı aldığını belirten Veteriner Hekimler Odası, siyasal iktidarların bugüne kadar bu potansiyelden yeterince yararlanamadığını belirtti. Hayvan üreticilerinin kredi olanaklarından yararlandırılmadıklarını, üreticilerin yem ve pazar bulmada güçlük çektiğini, üreticilerin ürettiklerini aracı ve tefeciye kaptırmaya mahkum edildiğini savunan oda yöneticileri, ayrıca döviz temini için dış ülkelere canlı hayvan ihraç edilmesine de karşı çıktılar.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ıslaha elverişli kırmızı sığırların üzerinde çalışılmamasını, yürütülen yanlış hayvancılık politikasına örnek gösteren Veteriner Hekimleri Odası, hayvan sağlığı için gerekli ilaçların piyasada bulunmadığını da belirttiler.

Ülkemizde bölgeler arası veteriner hekim sayısı dağılımında büyük bir dengesizlik bulunduğu bildirilen açıklamada, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde her veteriner hekimin 300.000 baş hayvana bakmak durumunda olduğu ileri sürüldü. Bütün bu güç şartların yanında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre, sağlık hizmetleri sınıfında olan veterinerlerin, 2162 sayılı Tam Gün Yasası ile sağlık hizmetleri sınıfı dışında bırakıldıklarını ve büyük bir haksızlığa uğradıklarını belirten oda yöneticileri, bu haksızlığın en kısa sürede giderilmesini istediler.

Diyarbakır Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası görüşlerini 7 maddede topladılar. Bu maddeler şunlar:

"1- Hayvancılık konusunda şimdiye kadar sürdürülen yanlış politika bırakılsın.

"2- Bölgemize yeterli sayıda veteriner hekim ve yardımcı personel, araç-gereç, ilaç, aşı ve ödenek sağlansın.

"3- Bölgemizde Güneydoğu Anadolu kırmızı sığırlarının ıslah çalışmaları başlatılsın.

"4- Küçük hayvan işletmeciliği şeklinde hayvancılık yapan üreticilerin sorunlarına çözüm getirilsin.

"5- Bölgemizde her yıl sıkıntısı çekilen yem sorununa çözüm getirilsin.

"6- Dış ülkelere hayvan ihracatı durdurularak Et-Balık Kurumlarının önündeki et kuyruklarına çözüm getirilsin.

"7- Sağlık hizmeti yaptığı herkesçe bilinen ve kabul edilen Veteriner Hekimler, Tam Süre Çalışma Yasası kapsamına alınsın."

Yugoslav Sağlık Bakanı, komşu ülkelerin sağlık konusunda işbirliği yapmalarını istedi

ABDULLAH KURTAY

Yugoslovya Sosyalist Halk Cumhuriyeti Yürütme Kurulu Konseyi Başkan Yardımcısı Prof. Dorde Jakovlevic, önceki gece; gazetemize verdiği özel demeçte "Komşu ülkelerin daha etkin bir sağlık hizmeti yapabilmeleri için elbirliği yapmaları, artık kaçınılmaz bir şeydir" dedi.

Uluslararası "Sıtma Değerlendirmesi" toplantısı nedeniyle Türkiye'ye gelen, Yugoslavya Sosyalist Halk Cumhuriyeti Yürütme Konseyi Başkan Yardımcısı Prof. Dorde Jakovleviç, gazetemize verdiği özel demeçte, az gelişmiş ülkelerin sağlık sorunlarının çok büyük olduğunu belirterek, özetle şunları söyledi.

"Avrupa'nın bazı ülkeleri ile, Asya'daki az gelişmiş ülkeler ve Afrika ülkelerinin sağlık konusunda el ele vererek çalışmaları gerekmektedir. İnsanlara en büyük hizmeti götüren sağlık örgütlerinin, daha bilinçli ve yararlı bir çalışma sunabilmeleri için, bu birlik ve dayanışma artık kaçınılmaz birşey. Birçok ülkede hâlâ, insanlar en küçük bir hastalıktan dolayı ölmekte ve az gelişmiş ülkelerin yetersiz sağlık hizmetleri yüzünden insanlar, adeta ölüme terkedilmektedir. Bugün az gelişmiş ülkelerde yılda 2 milyon insan sıtma ile karşı karşıya bulunmakta ve bu yakalanan çoğunda da insanlar, ölmektedir. Komşu ülkelerin bunu dikkate alarak, el birliği yapmaları gerekmektedir."

Öte yandan Prof. Jakovleviç, "Uluslararası Sıtma Değerlendirmesi" toplantısından sonra, İstanbul'un gecekondu semtlerini de gezerek, incelemelerde bulunduğu belirtildi.

Yugoslavya Sağlık Bakanı Prof. Dorde Jakoulje-viç, (soldan üçüncü) Sıtma Savaş Derneği Başkanı Dr. M.Tuncay, ve Kartal Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanı Dr. Yavuz Aktuğu'dan Türkiye'deki sağlık hizmetleri konusunda bilgi alırken.

Polatlı'da faşist saldırılar yoğunlaştı

TİKP ilçe Yöneticisi ile Polatlı Postası'nın Yazı İşleri Müdürü saldırıya uğradı

POLATLI (ÖZEL)

Hükümetin istifasından sonra MHP'li komandolar Polatlı'da saldırılarını yoğunlaştırdı. Özellikle okulları hedef alan ve MHP binasının karşısındaki bir kahvede üslenen komandolar, okulların çıkış saatlerinde gruplar halinde okulların önüne giderek öğrencilere taşlı sopalı saldırılar düzenlemekte.

"Polatlı'da yakında faaliyete geçecek Hema Dişli Fabrikasının açılmasından sonra Polatlı, ülkücülerin kalesi olacak. Komünistler sokakta gezemiyecekler." söylentileri yayan ve halkı terörize etmeye çalışan komandolar, dün evinden parti binasına gelmekte olan Türkiye İşçi Köylü Partisi İlçe yöneticisi Sadi Öner ile, Polatlı Postası Gazetesi Yazı İşleri Müdürü İsmail Gülen'e saldırdılar. Cumhuriyet Meydanında, MHP'nin bulunduğu sokaktan çıkan ve "komünistler Moskovaya" naraları atan 40 kişilik grubun saldırısına Emniyet Kuvvetleri müdale ettiler ve altı komandoyu gözatına aldılar. Saldırganlar arasında Mustafa Cabbar adında bir öğretmen de bulunuyor.

Aranan saldırganların ise, eskiden beri Polatlı'da olayların elebaşlılığını yapmakta olan Selçuk Taşkıran, Hikmet Tuncer ve Alaattin Yüce olduğu belirlendi.

Olaydan sonra komandoların yuvalandığı kahvehane süresiz kapatıldı.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Kerhen

– Erbakan Hoca, Demirel'in kuracağı hükümeti kerhen destekleriz demiş. Acaba ne demek istemiş?

– Herhalde Demirel'in yarattığı bir modaya ayak uyduruyor.

– Hangi modaya?

– Bazı kötü sözleri, herkesin bilmediği kelimelerin arkasına saklayarak söyleme modası. Hatırlamıyor musun? Mecliste Demirel İngiliz elçisiyle tokalaştı diye CHP'liler patırtı yapmıştı. Onun üzerine kürsüye çıkan Demirel, "Bu davranış bir belahat abidesidir" demişti. CHP'liler önce bu sözü anlamadılar. "Ne dedi, ne dedi, Melahat mı dedi?" diye birbirlerine sordular. Sonradan bir de sözlüğe baktılar ki, "Belahat" demek, "avanak, dangalak" demekmiş. Demirel modayı daha sonra "bednam" kelimesiyle sürdürdü. "Bu hükümet bednamdır" diyerek kötü şöhretli olduğunu söyledi. Seçimlerden sonra da ben "Alaminüt hükümet kurmam" dedi.

– Peki, bu kerhen ne anlama geliyor?

– Gazeteler yazdı ya. Sözlükte bunun iki anlamı varmış. Bir iğrenerek anlamına gelirmiş. Bir de istemeye istemeye anlamına.

– Ama hoca herhalde bu hükümeti iğrenerek destekleyeceğim demek istemiyor.

– Neden?

– Baksana, Suudi Arabistan'dan, Demirel'e seccade, takke, tesbih getirmiş.

– Demirel de ona, "Ben zaten eli boş dönmeyeceğinizi biliyordum" demiş değil mi?

– Evet.

– Böylece demek istemiş ki, "Ben aslında sizden petrol getirmenizi isterdim ama, elinize bunları verip göndermişler. Buna da şükür. Ne yapalım yine de eli boş dönmemişsiniz." aslında bu teselli modası da yeni değil. Bunu da Teoman Köprülüler yaratmıştı.

– Nasıl?

– Rusya'ya söz verdikleri petrolü almaya gitmişti. Birşey vermediler. O da Taşkent pazarından kavun alıp döndü. Yani "Petrol vermediler ama şimdilik bununla idare edin dediler" demek istemişti. Ama Hoca esprili adamdır. Belki de Demirel'e bu hediyeleri getirmekle ima yollu birşeyler demek istemiştir.

– Canım, seccade getirmekle ne demek istemiş olabilir ki? Al bunu namaz kıl dua et demek istemiştir.

– Belki de şöyle demek istemiştir: "Sana uçan seccade getirdim. Al bunu uç baba torik uç, dünyayı dolaş. Belki para bulursun, petrol bulursun.

– Peki ama takke ile ne demek isteyebilir? Olsa olsa kafayı üşütmesin diye getirmiştir.

– Gördün mü, isteyince ne güzel anlıyorsun! Ya o anlama gelebilir. Ya da verirken içinden şöyle demiştir: "Al kafana giy ki, bir an önce takke düşsün, kel görünsün."

– Peki ya tesbih?

– Onun da anlamı üstünde. Anarşiyi önleyeceğim derken, kendini destekleyen Türkeş'e bakıp bakıp ya sabır çekecek!

Avrupa Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu: "Mustafa Kemal'i bir kez daha saygıyla anıyoruz"

FRANKFURT BÜROSU

Merkezi Frankfurt'taki HBF (Avrupa Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu) Atatürk'ün ölüm günü 10 Kasıma ilişkin bir basın açıklaması yayınladı. HBF Genel Sekreteri Halil Özak imzası taşıyan basın açıklamasında "10 Kasım 1979'da Mustafa Kemal'i bir kez daha saygı ile anıyoruz. HBF, Mustafa Kemal'in Milli Kurtuluşçu ruhunu savunmaya ve yüksek tutmaya kararlıdır" deniliyor. Basın bildirisinde daha sonra TKP'nin Batı Almanya Örgütü FİDEF ve MHP'nin yurt dışı örgütü ADÜTDF'nun Mustafa Kemal'e sahip çıkamayacağı belirtilerek bu örgütlerin Türkiye halkını bölmek ve birbirine kırdırmak istedikleri vurgulanıyor.

HBF'nin basın bildirisi kısaca şöyle:

"Bugün Mustafa Kemal'e sahip çıkmak birlik, barış ve özgürlüğü savunmakla olur. Çünkü Milli Kurtuluş yılları halkımızın en özgür en birleşik olduğu ve barış içinde yaşadığı bir dönemdir. Bugün ülkemizdeki anarşiyi, kargaşalığı bu milli kurtuluş ruhuna sahip geniş tabanlı hükümetler gerçekleştirebilir. Mustafa Kemal ölmüştür ama 'tam bağımsızlık' anlayışı yaşamaktadır. Onun içindir ki Türkiye, içinde bulunduğu zorlukları aşacak güçtedir. Yurt dışındaki yurttaşlarımız ve onların örgütü HBF bu en değerli devrimci mirasımızı iki süper devlete, MHP ve TKP'nin başını çektiği anarşiye karşı korumaya kararlıdır."

SAHNE KULİSİ

BEUERN ŞİİRLERİ

İsmail Memduh

Alman besteci Carl Orff'un tahta raflara konmuş bir Cellini yontusunu anımsatan "Carmina Burana" başlıklı sahne oratoryosu başkentte Büyük Tiyatro'da seslendirildi. Müzik evreninde Richard Wagner adı ile tümlenen bir başka Alman bestecinin torunu, tiyatro evreninin yeni-soluk genç yönetmeni, konuk sanatçı Gottfried Wagner'in kıymadan konfile çıkarırcasına becerili yorumu sonucu Beuern şiirlerinden bir demet, görkemli bir teatral gösteri olarak ramp ışıklarına çıktı.

"Becerili" diyorum, çünkü bir yanda "yatılı okul" gözü ile bakılan Ankara Devlet Konservatuarı'nda tıkanmış ses trafiği ve yeni-kan solist bunalımı, öte yanda bir fagotçu eksilince, ya da bir kornocu ayrılınca, CSO (Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası) gibi aksayan, destek almadan perdelerini açamayacak kerteye gelen Ankara Devlet Opera ve Balesi Orkestrası'nın içinde neler döndüğünü yaman merak ettiğim orkestra çukuru! İşte, torun Wagner tüm bu ve buna benzer "türlü çeşitli" bürokratik engelleri beceri ile aşmış, doğrusu ya, önce bunu kutlamak gerek..

Bozuk Latince, orta-yüksek Almanca ve biraz da Frenkçe dizelerden oluşan Beuern şiirlerine müzik dokuyan Carl Orff'un "Trionfi" ana başlığı altında toplanan üçlemesinden ilkidir "Carmina Burana" ve oratoryo (dinsel müzik) yapısındadır. "Trionfi" üçlemesinin öteki ikisi "Catulli Carmina" ve "Trionfo di Afrodite" diye anılır. Yönetmen Gottfried Wagner böylesine bir sahne müziğini "teatral" ögelerle örmüş...

Klasik opera, salt müziğe ya da tiyatroya göre çokluk, Türkiye seyircisinin benimsemediği bir tür, "bizden olmayan" bir sanat dalı. Bizde opera, Batıya göre yaklaşık beş yüz yıl sonra başladı. Şimdilerde bir avuç kentsoylunun sözümona izlediği bu "burjuva eğlencesi". 20. yüzyılın ilk çeyreğinden bu yana birçok sanat odaklarında da değirini ve işlevini yitirdi.

Bir bakıma, dram sanatının temel ögesi olan ve konuşma diline yaklaşan müzikal "declamation" yani yüksek sesle, mimik ve jestle söyleme özelliğine kulaklarımızın yatkınlığı az. Sonra, çağımızda klasik operanın tümünde, şan partilerinin güçlü anlatım zorluğu yanısıra, yapıtların (verimlerin) anlaşılır diksiyon gerektirdiği de artık kuşkusuz. Yani yalnızca müziğin kelimelere değil, kelimelerin müziğe önderlik ettiği bir dönemdedir çağdaş opera! Bir opera-buffa, bir opera-komik, bir "intermezzo" ya da bir sahne oratoryosu sergilense de bu böyle...

Yönetmen Wagner, opera denilen bu "çağdışı kalmış zanaat"ın çıkmazını iyi kavramış, besbelli... Çeşitli sanat odaklarında günümüzde artık yalnızca hançere cambazlığı biçiminde can çekişen klasik operanın kısır gösteri dağarının "yinelenmesi" yerine "yenilenmesi" gerektiğini biliyor. Carl Orff'un melodik pasajlara pek rağbet etmediğini de bildiğinden, koro yerine daha bir anlaşılırlığı sağlamak amacı ile karakter figürlerinin zengin armonisini serpiştirmiş. Bunu yaparken de ses ve "teatral" ögeleri özdeş kılmaya aşırı özen göstermiş. Sözün kısası sanatın en soyut dalı müziğin diyalektiğini bilen bir sahne adamı Gottfried Wagner.. Romalıların kötü yazgı tanrıçası "Fortuna" ile mitologyada güzellik tanrıçası diye anılan "Venüs" arasında parantez açılarak yerkürede yozlaşmış kurumları, soyluluğun yükselişi ve düşüşü, insanın egemen olma tutkusu, iktidar hırsı bir bir irdeleniyor "Carmina Burana"da.. Yoz kurumlar, sevme güdüsünde gerçek y... la aldatmaca, sevginin psikanalizi, sevgi-iktidar ...rtüşmesi, iktidar güdüsü ile sevme güdüsü arasındaki denge ve bu dengenin sevme güdüsü zararına yitişi sonucu insanlığın yokoluşu sergileniyor "Carmina Burana"da..

Altan Tekin'in koreografik çalışması (dans düzeni) metni pekiştiriyor. Konuk dekoratör Johannes Dreher'in dekor-giysileri ile "Carmina Burana" daha bir bütünlük kazanıyor. Elena Puşkova-Hristova'nın hazırladığı koro ile yapıtı seslendiren Ankara Devlet Opera ve Balesi Orkestrası'nı Gürer Aykal yönetiyor. Ekrem Çelikkol (bariton) hançeresi soluklu, yetenekli bir ses.. Beuern şiirlerinin müzikli gösterisi "Carmina Burana" görülesi bir sanat olayı!..

Tünel Kültür-Sanat Evinde "Bugünkü Türkiye Resminde Gerçekçilik" sergisi bugün tartışılacak

2. İstanbul Sanat Bayramı etkinlikleri içinde İstanbul, Tünel Kültür-Sanat Evinde açılmış bulunan "Bugünkü Türkiye Resminde Gerçekçilik" konulu sergi bugün bir tartışmalı toplantı ile değerlendirilecek.

Saat 16.00'da düzenlenecek tartışma toplantısına sergide eserleri bulunan ressamların da katılacağı belirtiliyor. Tartışma toplantısına dileyen herkes katılabilecek.

Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezi Genel Yönetmeni

ERKAN YÜCEL: "Kültür Merkezinde geniş kitlelere seslenmeyi amaçlıyoruz"

Naci Can

Ankara geçtiğimiz günlerde yeni bir yerleşik sahneye kavuştu. Ankara Halk Tiyatrosu, Menekşe Sinemasında "Eşeğin Gölgesi" oyunuyla perdesini açarken, önemli bir kültür girişimi de gerçekleştirildi. Aynı yerde çeşitli kültür, sanat faaliyetlerinin sergilenmesine olanak sağlayacak bir Kültür Merkezi oluşturuldu.

Kültür Merkezi Genel Yönetmeni Erkan Yücel, Ankara Halk Tiyatrosunun ve Kültür Merkezinin oluşumuyla ilgili sorularımızı yanıtladı. Aşağıda bu görüşmeyi yayınlıyoruz.

Beş yıllık uğraşın kazandırdığı deneyler

— Ankara Halk Tiyatrosunun geçmişi oldukça eskilere dayanıyor. Geçmiş çalışmalarınızdan sözederek bugüne nasıl ulaştığınızı anlatır mısınız?

— 1975 yılında Devrimci Ankara Sanat Tiyatrosu (DAST) adıyla çalışmalarına başlayan tiyatromuz, daha sonra Halk Tiyatrosu adı altında uğraşını sürdürdü. Beş yıl boyunca güzel Anadolumuzu köy köy, kent kent dolaşarak geniş kitlelere devrimci tiyatroyu tanıtmaya çalıştık. Seyircimizle kaynaştık, onlardan aldığımız güçle daha ileriye ve iyiye doğru adım adım yürüdük. Bu beş yıl içerisinde çeşitli baskılara göğüs gerdik, defalarca gözaltına alındık, oyunlarımız yasaklandı, resmi veya gayri resmi engellemelerle karşılaştık, ama yılmadık. Bu beş yılda "Vatandaş Hamdi", "Halkın Gücü", "Güneyden Mektuplar", "Ağalar Cehennemin Dibine", "Toprak", "72. Koğuş", "Deprem ve Zulüm" adlı oyunları sergiledik. Türkiye'nin sorunlarına ışık tutmak amacıyla, ilk defa tiyatromuz devrimci düşünceyi, devrimci mücadelenin ateşini bir köy alanına, bir fabrikadaki greve götürdü. Gittiğimiz her yerde işçilerin, köylülerin evlerinde ağırlandık, halkla kaynaştık. Sanatçıyla halkın birleşmesi, halkın sanatçıyı, sanatçının halkı tanımasının önemini kavradık.

— Tüm bu birikimin sonunda Kültür Merkezinin hangi ihtiyaca cevap vermesi, kültür ve sanat ortamımızda ne tür bir rol oynaması gerektiğini düşünüyorsunuz?

— Beş yıllık çalışmalarımız ve araştırmalarımız sırasında geniş kitlelere seslenebilecek bir kültür merkezinin eksikliğini sürekli olarak duyduk ve yaşadık. Bugün bu özlemimizi gerçekleştirmekten sevinç duyuyoruz. Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezi olarak, emekçi halkın sanatını, sömürülen ve ezilen kitlelerin sanatını yapmak istiyoruz. Bunun da yolunun kitlelerden öğrenerek, kitlelerle birleşerek gerçekleşeceğini tespit ediyoruz.

Burada önemli bir nokta üzerinde durmak istiyorum. Kültür Merkezi bütün sanat faaliyetlerinde belirli bir estetik değer taşıyan nitelikli eserlere yönelecektir. Kuru, yaşamdan ve gerçeklerden uzak, slogancı sanat anlayışının yaygın olduğu günümüzde bunu gerekli görüyoruz.

Günümüz Türkiye koşullarında, kültür ve sanat alanında var olan dağınıklığa, hedefsizliğe ve yozluğa karşı çıkan tüm girişimlere salonumuzun kapılarını ardına kadar açarak katkıda bulunmak istiyoruz. Zengin halk kültürümüzün demokratik ve anti-emperyalist mirasına sahip çıkarak, bu mirası geliştirmeyi ve yaygınlaştırmayı amaçlıyoruz. Bunun da yolunun Türkiye'nin tüm aydın ve sanatçılarının demokrasi temelinde birliğinden geçtiğine yürekten inanıyor, kendimizi de bu yöndeki çabaların bir parçası olarak görüyoruz. Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezinin salonu ve fuayesi tüm sanatçıların ve halkımızın hizmetindedir.

Yeni oyunlar ve bir çocuk tiyatrosu

— Kültür Merkezinde hangi sanat dallarında, ne türden faaliyetlerde bulunmayı düşünüyorsunuz?

— 19 Ekimden bu yana Kültür Merkezimizde Haldun Taner'in yazdığı "Eşeğin Gölgesi" oyununu sergiliyoruz. Oyunu Mert Egemen yönetti. Müziğini ise Ahmet Önel hazırladı.

Bu arada, yeni oyunların hazırlık çalışmaları içindeyiz. Örneğin, Maksim Gorki'den Yaz Konukları ve Emil Zola'dan Germinal gibi klâsik değerdeki eserler üstünde çalışıyoruz. Bu arada Maraş katliamı ve 16 işçimizin hâlâ toprağın altında yattığı Yeni Çeltek Maden Ocağı'yla ilgili oyun çalışmalarımız var. Aralık ayı içinde de Gogol'ün bir Delinin Hatıra Defteri ile Erol Toy'un Düş ve Gerçek adlı eserlerini sahnelemeye başlıyoruz. Ayrıca, Kültür Merkezi bünyesinde kurduğumuz Çocuk Tiyatrosu, Varyokistan oyunuyla kasım ayında küçük seyircilerimizin karşısında olacak.

Tiyatro faaliyetlerinin dışında film gösterileri, sergiler, dia gösterileri, koro, plak dinletileri, halk oyunları ve sanat toplantıları Kültür Merkezimizin programında en kısa zamanda yer alacaktır.

Önümüzdeki günlerde çocuk yılı nedeniyle, ülkemiz ve dünya çocuklarının içinde bulundukları sorunların tartışılacağı bir açık oturum düzenlemek düşüncesindeyiz. Bu düşüncemizin bir parçası olarak çocuk filmleri göstermek, konuyla ilgili sergiler açmak istiyoruz.

Tüm çalışmalarımızda halkımızın, sanatçılarımızın ilgisini, desteğini ve eleştirilerini bekliyoruz. Çalışmalarımızın ancak bu yolla başarıya ulaşacağına inanıyoruz.

Ressam Balaban, Frankfurt'ta resim sanatı üzerine bir konferans verdi

ZAFER TOKER (FRANKFURT)

Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde sergiler açmakta olan tanınmış ressamımız İbrahim Balaban, geçtiğimiz cumartesi günü Frankfurt'ta resim sanatı üzerine bir konferans verdi. Avrupa Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu (HBF) üyesi olan, Frankfurt Türkiye Halk Birliğinin düzenlediği konferansa Frankfurt'ta oturan Türkiyeli işçi ve öğrenciler katıldı.

Konferansın açılış konuşmasını yapan HBF Yönetim Kurulu üyesi Hasan Değirmenci, kısaca Balaban'ın hayatını anlattı.

Daha sonra sözü İbrahim Balaban aldı. "Resim sanatı anlatmak değil göstermektir. Resim sanatı görseldir" diyen Balaban, kendi yaşamını resme döktüğünü kaydederek bunu yapmakla aynı zamanda Türkiye halkının da yaşamını resme döktüğünü söyledi.

Türkiye'deki resim sanatını Cumhuriyet öncesi ve sonrası dönemleriyle özetleyen ressamımız, Cumhuriyet kurulana kadar Türkiye'de 9 yüzyıl gibi bir sürenin resim sanatı açısından boş geçtiğini belirterek, Cumhuriyet kurulduktan sonraki dönemi kısaca şöyle anlattı:

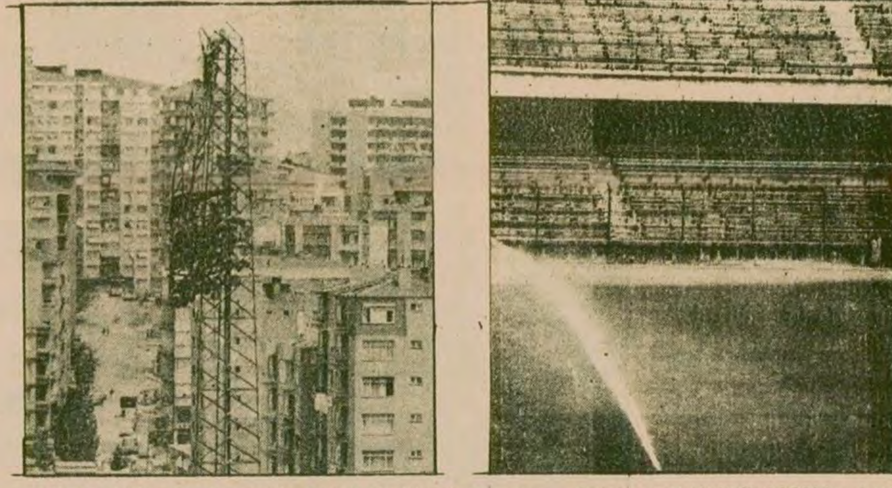
"Bu 9 yüzyıllık bir boşluğu Türkiye'deki arkadaşlar nasıl dolduracaktık. O zamanlar önemli olan buydu. O zaman yapılan yanlışlıklar şöyle oldu. Cumhuriyet kurulduktan sonra ressam arkadaşlar Avrupa'ya gittiler. Arkadaşların Avrupa'da öğrendikleri en yanlış şey yalnızca tekniği öğrenmeleri oldu. Tekniği öğrenmeliydiler ama tekniği öğrendikten sonra gidip Urartu, Hitit kabartmalarını görmeliydiler. Yani Türkiye halkını çift sürüp, çapa sallarken görmeliydiler.

Balaban sözlerine devamla şöyle dedi:

"Ben mayamı Hitit, Asur ve Sümer kabartmalarından aldım. Zaman zaman minyatürlerden, nakışlardan aldım. Çünkü nakışların içinde doğdum."

Üç saate yakın süren konferansın sonunda Balaban, dinleyicilerin yönelttikleri soruları da cevapladı.

Tesisler, diskotek, gazino, kumarhane olarak kullanılıyor

Ali Sami Yen Stadyumu'da Beden Terbiyesinin malı. . . Galatasaray Kulübü 1962'den beri çok ucuz bir miktarla kiraladı ama bakım onarım sürüncemede kimin yapacağı belli değil. Kırık ışık Pilonları (solda). Sadece sağlam kalan sulanan çimler (sağda).

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün tesisleri geri almak için büyük çaba harcadığı, ancak başarılı olamadığı belirtiliyor

Ayrıca tesisler arasında ambar, tatil köyü, plaj, çay bahçesi olarak kullanılanlar da var...

ANKARA (THA)

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde çeşitli dönemlerde yıllığı 12 ile 60 lira arasında kiralanan tesislerden büyük bir bölümünün amacı dışında kullanıldığı saptandı.

Bugünkü mülk değeri 50 milyar lira civarında olan tesisleri geri almak için mahkeyeye başvuran Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün büyük bir çaba harcadığı ancak buna rağmen başarılı olamadığı bildiriliyor.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bölgeler Dairesi Başkanı Osman Tabak'tan alınan bilgiye göre, ucuz ücretlerle kiralanan spor tesislerinin bazılarının turistler için buluşmaevi, gazino, diskotek, yat külübü, çay bahçesi, pilaj, tatil köyü, kumarhane, ambar ve sığınak olarak kullandıkları belirlendi.

Beden Terbiyesi Bölgeler Dairesi Başkanı Osman Tabak bu konuda şunları söyledi:

"Önceki dönemlerde çeşitli kişi ve kurumlara kiralanan tesislerin amacı doğrultusunda kullanılmadığı tarafımızdan belirlenmiştir. Bu nedenle yasal yollara başvurarak tahliye isteminde bulunulmuştur. Genel Müdürlüğümüz bu tesislerden bazılarını geri alıp halkın ve sporcunun hizmetine açmıştır. Önümüzdeki günlerde bu işlem devam edecektir. Mahkemesi halen devam eden tesislerin de ileride geri alınacağını sanıyorum."

Amacı dışında kullanılan tesislerden bazıları şöyle:

Pendik Kayıkhanesi (yat kulübü), Manisa Tesisleri (Dağ gazinosu), Bursa'daki dükkanlar (bakkal, manav, terzi berber), Altay Kulübü tesisleri (diskotek), Marmara Kayıkhanesi (Turist buluşma yeri, geri alındı), Fethiye Kayakhanesi (diskotek), Samsun Tesisleri (plaj-geri alındı), Mersin Merdivenli Kuyu Tesisleri (Tatil Köyü), Bursa Fatin Tepe (Sığınak), Konya Tesisleri (anbar), Ağrı Tesisleri (çay bahçesi), Ankara Eskrim ve Tenis Kulüpleri (kulüp), Ali Sami Yen (Galatasaray'a kiralanmış, geri alınmak için çalışılıyor.).

Raket sallayarak milyoner oldu...

Borg, 8 yılda tenisten 365 milyon lira kazandı

Halen, dünyanın bir numaralı tenisçisi olarak kabul edilen Borg'un tenise başladığı 1972 yılındaki net kazancı yaklasık 200 bin Türk lirasıydı...

● Borg'un 20 yılda yaklaşık 1 milyar lira kazanacağı hesaplanıyor

STOCKHOLM

Dünyanın bir numaralı tenisçisi olarak kabul edilen Bjorn Borg'un son sekiz yıl içinde uluslararası tenis turnuvalarından raket sallayarak yaklaşık 365 milyon Türk lirası net kazanç sağladığı belirtildi.

Stockholm'ün, büyük tirajlı gazetelerinden Dagens Nyheter'in bu konudaki yayınında, şimdi 23 yaşında olan Borg'un, sekiz yıllık brüt kazancının çok daha fazla olduğu belirtilerek, tenisçinin, vergilerden, zorunlu giderlerden ve aracılara ödediği komisyonlardan sonra elinde kalan kazancın 7.3 milyon dolar (yaklaşık 365 milyon Türk lirası) olduğu kaydediliyor.

Dagens'e göre, Bjorn Borg'un, önümüzdeki 20 yıl içinde 23 milyon dolar (yaklaşık 1 milyar Türk lirası) kazanacağı belirtiliyor.

Ayrıca gazetenin yayınında Borg'un tenise başladığı 1972 yılındaki kazancının da 47.000 dolar (yaklaşık 700 bin Türk lirası) olduğu söyleniyor.

FENERBAHÇE İÇİN İSTİFA ETTİĞİ SÖYLENMİŞTİ...

Necdet Niş, tekrar Bursaspor'a döndü

■ Bunalım geçirdiğini belirten Niş, "Görevimin başındayım..." dedi

BURSA

Bursaspor teknik direktörlüğünden istifa eden Necdet Niş, yönetim kurulunun olağanüstü toplantısı sonunda bir açıklama yaparak istifasını geri aldığını belirtti.

Daha önceki demeçlerinde istifasını geri almasının mümkün olmadığını ifade eden Niş, daha sonra şunları söyledi: "Ard-arda gelen kötü sonuçlar ve kendi seyircimiz önünde kaybedilen puanlar nedeniyle, Bursaspor'a yararlı olamadığım fikrine kapıldım. İstifamın nedeni içinde bulunduğum bunalımdı. Yönetici arkadaşlarla yaptığım görüşmeler sonunda, bu bunalımı atlattım, şimdi tekrar Bursaspor'un başarısı için takımın başındayım.

Bu arada bir açıklama yapan kulüp basın sözcüsü, Hüseyin Bavli, Niş'in istifasını geri almasına sevindiğini belirterek "Kendisiyle görüştüm. Karardan dönmesininin çok güç olduğunu biliyorduk. Kendisiyle tartıştık, herhangi bir sitüşmenin sözkonusu olmadığını söyledi. Yaptığımız görüşmeler sonunda da istifasını geri aldı. Hocamızı tekrar kazandık, bundan böyle Bursaspor'un başarısı için elinden geleni yapacaktır." dedi.

Şükrü Ersoy kısa bir süre önce Fenerbahçe'den istifa etti. Şu anda boşta bulunuyor.

Çetin Güler, Galatasaray'dan ayrıldı. Diyarbakırspor'a geçti.

Coşkun Özarı, Galatasaray'dan istifa etti. Şu anda boşta bulunuyor.

Tamer Kaptan, Kayserispor'dan ayrıldı. Galatasaray'dan Şeren'in yardımcılığını yapıyor.

9 haftada 9 antrenör değişti

İSTANBUL

Henüz 9. haftasnı tamamlamış olan 1. Türkiye liginde 9 antrenör ve teknik direktör görevlerinden ayrıldı. Bu kişilerin bir bölümü başka takımlarla anlaşırken bir kısmı da boşta kaldı.

Ligin başlarında ilk teknik direktör transferi Göztepe'de oldu. Bu kulübün başına Kadri Aytaç getirilirken Fevzi Zemzem Göztepe'deki görevinden istifa ederek Orduspor ile anlaştı. Bu arada Necip Cemal Gökalp'te Orduspor'dan ayrıldı.

Daha sonra Galatasaray Teknik Direktörlüğünden Coşkun Özarı ve Çetin Güler birlikte ayrıldılar. Yerlerine Turgay Şeren ve Tamer Kaptan getirildi. Tamer Kaptan'dan boşalan Kayserispor teknik direktörlüğüne Diyarbakırspor'dan ayrılan Tamer Güney getirildi.

Tamer Güney'in istifası ile boşalan Diyarbakırspor'a Galatasaray'dan ayrılan Çetin Güler antrenör oldu.

Son hafta içinde ise Fenerbahçe Teknik Direktörü Şükrü Ersoy görevinden ayrıldı. Bursaspor Teknik Direktörü Necdet Niş de takımından ayrıldı ancak bir süre sonra göreve tekrar döndü.

Böylelikle 9 haftalık kısa bir dönemde 9 antrenör ve teknik direktör görevlerinden istifa etti.

Kırıkoğlu

Oral Çalışlar

(Baştarafı 1. Sayfada)

Kırıkoğlu, yürekli ve mücadeleci bir siyaset adamıydı. İsmet Paşa, Ortanın Solu hareketini bastırmak istediğinde, karşısına cesaretle dikilmişti. Herkes Kırıkoğlu'nu İnönü'nün CHP Genel Başkanlığından istifa etmek zorunda kaldığı Kurultaydaki kararlığıyla hatırlar.

Kamil Kırıkoğlu, siyasi tahlile önem veren, dünyayı izleyen insandı. 23. Kurultaydaki konuşmasında süper devletlerin dünyadaki rolü üzerine durmuş ve Üçüncü Dünya ülkelerinin birliğini savunmuştu. Tahlile ve berrak siyasetlere önem vermeyen ve sen-ben kavgasıyla şartlanmış CHP'lilerin çoğu Kırıkoğlu'nun uyarılarını duymadılar ve anlamadılar.

Kırıkoğlu, açık sözlü bir insandı. Düne kadar Ecevit'i eleştirmeye cesaret edemeyenlerden değildi. O, nasıl İnönü gibi tarih olmuş bir insanın hatalı tutumunun karşısına dikildiyse, birlikte İnönü'yü yenilgiye uğrattıkları Ecevit'i de başından itibaren uyardı. Onun hatalı gidişine karşı çıktı. Herkesin "umut" diye peşinden koştuğu Ecevit'e tek başına eleştiri yönelten nadir CHP'lilerden biriydi. Ancak, onun açık sözlü tutumu, başarı ile başı dönmüş Ecevit'in ve çevresinin hoşuna gitmedi. Kırıkoğlu bu yüzden tasfiye edildi.

Son CHP Kurultayında Kırıkoğlu yoktu. Partiye bunca emeği geçmiş, Ecevit hareketinin başarıya ulaşmasında tayin edici rolü olmuş Kırıkoğlu, önce Milletvekilliğini kaybetti. Daha sonra, delege bile yapılmadı. CHP'deki uzlaşmacı siyasetin yolaçtığı hizip çekişmeleri Kırıkoğlu gibi insanları saf dışı bıraktı.

Mücadeleci ve devrimci kişiliğiyle tanıdığımız Kırıkoğlu'nu saygıyla anacağız.

MSP'li...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Emre, THA muhabirinin hükümetin kurulmasına ilişkin sorularını şöyle yanıtladı:

"CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit, basit sloganlarla Türk milletini ikna edeceğini zannetmekle düştüğü yanılgıları sürdürmektedir. Kurulacak hükümet, AP zihniyetinin tatbik edileceği bir hükümet olacaktır. MSP'nın, kurulması beklenen hükümetin program ve politikası üzerinde herhangi bir katkısı olmamıştır, olmayacaktır.

"Sayın Ecevit, AP ile hükümet kurmayı tasarlıyorsa, buna engel yoktur. Bu sualin açık cevabını kendisinden sormak gerekir."

TELEVİZYON

19.00 HABERLER

19.05 CANDY CADY (Şeker Kız)

Çizgi dizi filmin 4. bölümü yayınlanacak.

19.30 TÜRK SANAT MÜZİĞİ TOPLU PROGRAMI

Tülin Korman yönetimindeki korodan şarkıların yer aldığı programda, Selma Ersöz, Tülin Yakarçelik, Ayla Gürses ve Rahmi Sönmezocak izlenecek.

20.00 TAKSİ

Dizi filmin "Olduğun Gibi Gelme" adlı 4. bölümünde olanlar, Maggy'nin verdiği davet sırasında gelişir.

20.30 HABERLER

21.15 MİNİK KONSER

Adnan Saygun'un "Sille Türküsü"nü Walter Strauss yönetimindeki Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu seslendiriyor.

21.20 BAŞBAKANLIK ARŞİVİ

Bu programda Osmanlı İmparatorluğunun 600 yıllık geçmişine ait 100 milyon Osmanlıca belge, metin, yazışma ve antlaşmaların yer aldığı Devlet Başbakanlık Arşivi kısaca tanıtılıyor.

21.45 TV'DE SİNEMA

Yönetmenliğini Mark Robson'un yaptığı ve başrollerini William Holden, Fredric March Grace Kelly, Mickey Rooney'in paylaştıkları "Tokori Köprüsü" adlı film yayınlanacak. Filmde Kore savaşı sırasında geçen bazı olaylar konu ediliyor.

23.35 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Türküler
06.02 Günaydın
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.02 Kadın Dünyası
10.01 Arkası Yarın
11.05 Okul Radyosu
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
13.15 Hafif Müzik
14.32 Yurttan Sesler
15.40 Türküler Geçidi
16.05 Okul Radyosu
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 HABERLER
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.12 Oyun Havaları
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Şarkılar
21.02 Türk Hafif Müziği
21.45 Türküler
22.35 Melodiden Melodiye
23.00 HABERLER
23.10 Tatil Gecesi
01.00 Kapanış
01.05-05.00 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Açılış
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Sabah Konseri
10.45 Hafif Müzik
11.00 Şarkılar
11.20 Türküler Geçidi
12.20 Türk Hafif Müziği
13.15 Çeşitli Klasik Müzik
13.30 Olayların İçinden
14.00 Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
17.00 Şarkılar
18.00 Türküler Ne Der?
19.30 Hafif Müzik
19.45 Türküler
20.00 Şarkılar
20.30 Küçük Konser
21.15 Spor Gazetesi
21.45 Şarkılar
22.45 Türküler
23.00 Senfonik Müzik
23.35 Hafif Müzik
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.03 Barok Müzik
10.00 Türk Yorumcuları
11.00 Öğleye Doğru
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
15.00 Günün Konseri
16.00 Müzik Sohbetleri
17.06 Pop Caz
19.00 Akşam Konseri
20.00 Çağdaş Müzik
20.30 Çeşitli Müzik
21.45 Çeşitli Sololar
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Cuma Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Vietnam'da gizli muhalefet...

(Baştarafı 1. Sayfada)

nan 8 maddelik programında şunlar yer alıyor:

*"Hanoi yöneticileri, Güney Vietnam halkına daha önce verdikleri sözü yerine getirerek intikamcı siyasetlerine son vermeli ve derhal, ve kayıtsız şartsız olarak, bütün siyasi tutukluları serbest bırakmalı, toplama kampları ve yeni ekonomik alanları kaldırmalıdır.

"HANOİ, İNSAN HAKLARINA SAYGI GÖSTERMELİ"

* "27 Ocak 1970'de imzalanan Paris Anlaşmasına uygun olarak, Hanoi yöneticileri insan haklarına saygı göstermeli, bütün ülkede gıda maddeleri üzerinde uygulanan yasak kaldırılmalı, her Vietnamlı özgür olarak ülkeyi terketme ya da geri dönme hakkına sahip olmalıdır.

* "Vietnam'ın bütün Vietnamlılara ait olduğu ilkesinden hareket ederek, Hanoi yöneticileri, Birleşmiş Milletlerin gözetimi altında ülkenin bir bölümünü Vietnam Barış, Tarafsızlık ve Demokratik Özgürlükler Hareketinin kontrolüne bırakmalı, Hanoi yönetimi altında yaşamak istemeyen Vietnamlılar bu topraklara yerleşebilmelidir.

* "1973 Paris ve 1952-1954 Cenevre Anlaşmalarına uygun olarak Vietnam yöneticileri, Kamboçya ve Laos'un egemenliğine saygı göstermeli bu ülkelerin tarafsızlığını bozmamalıdır.

"SOVYETLER, VİETNAM'DAKİ STRATEJİK ÜSLERİ SÖKMELİDİR"

* "Sovyetler Birliği ve uyduları, 2 Mart 1973 anlaşmasına uygun olarak, Vietnam'daki bütün askeri uzmanlarını geri çekmeli, ülkedeki stratejik üsleri sökmeli, Vietnam'ın içişlerine karışmaya son vermelidirler.

* "Sovyetler Birliği uyduları, Çin Halk Cumhuriyeti, Kamboçya, Laos ve Vietnam'ın toprak bütünlüğüne ve egemenliğine saygı göstereceğini açıklamalı, Hindiçini ve bölge halklarının dostluk içinde yaşaması için gerekli tarafsızlık ilkelerinin gerçekleşmesi için çalışmalıdırlar.

*"Hanoi rejiminin saldırılarında kulandığı silahların çoğu ABD tarafından Vietnam'da bırakılmıştır. Ve bu silahların kullanılışından Amerika direkt olarak sorumludur.

"ÖZGÜR SEÇİMLER YAPILMALIDIR"

* "Uluslararası Vietnam anlaşmasını imzalayan devletler, Paris anlaşmasının uygulanmasına Hindiçini'nde barış ve dengenin sağlanmasında kendilerine düşen sorumluluğu yerine getirmelidirler. Bu devletler derhal Hindiçini sorununa ilişkin uluslararası bir konferans toplamalı, sorunun 1954, 1962 ve 1963 anlaşmaları ışığında çözülmesi için özen göstermelidirler. Kamboçya, Laos ve Vietnam halklarının kendi kaderlerini tayin edecekleri uluslararası kontrol altında düzenlenmiş özgür seçimler dışında, hiç bir çözüm yolu Hindiçini sorununa çözüm getiremeyecektir"

EKONOMİK ÇIKMAZ, YOLSUZLUKLAR VE ZİNDANLAR

Vietnam Barış, Tarafsızlık ve Demokratik Özgürlükler Hareketi yöneticileri, örgütün programını açıkladıktan sonra, toplantıda hazır bulunan çeşitli uluslararası gazete, radyo ve TV muhabirlerinin sorularını cevaplayarak Vietnam'daki son durum hakkında bilgi verdiler. Bugün Vietnam'ın tam bir ekonomik çıkmaz içinde bulunduğunu belirten sözcüler, devlet, parti ve ordunun her kademesinde yiyicilik ve yolsuzluğun inanılmaz boyutlara ulaştığına değinerek, bütün Vietnam'ın, binlerce küçük toplama kampından oluşan büyük bir toplama kampına dönüştüğünü bildirdiler.

Başta Amerikancı Van Thieu rejimine karşı mücadele eden yurtsever kadrolar olmak üzere bugünkü Hanoi rejiminin ırkçı ve Rus işbirlikçisi siyasetini kabul etmeyen herkesin zindanlarda çürütüldüğünü vurgulayan muhalefet hareketinin sözcüleri, bu duruma dayanamayarak Vietnam'dan kaçan milyonlarca insanın ya rüşvet vererek ya da gemileri zorla ele geçirerek hayatları pahasına denize açıldığını belirttiler. Vietnam Barış, Tarafsızlık ve Demokratik Özgürlükler Hareketi yöneticileri dünya kamuoyunu Vietnam'daki sahte sosyalist düzene karşı mücadeleye ve Vietnam halkını desteklemeye çağırdılar.

ÇİN'E YÖNELİK RUS ÜSLERİ

Vietnam'daki Sovyet üsleri ve Vietnam Komünist Partisindeki bölünmelere ilişkin olarak yönelttiğimiz bir soruyu, 1962 yılında Ulusal Kurtuluş Cephesine (FNL) katılan ve 1977 yılından sonra partinin Thu Duc kadro okulunda öğretmenlik yapan ve dört ay önce gizli olarak ülke dışına kaçan Tra Chen Hieu şu şekilde cevaplandırdı:

"Bugün Vietnam'ın kuzey ve özellikle de kuzeydoğu bölgelerinde Çin Halk Cumhuriyetine yöneltilmiş füzelerin bulunduğu stratejik Sovyet üsleri vardır. Bu üsler Hanoi yöneticileri tarafından çok iyi korunmaktadır. Öte yandan ülkenin dört bir yanında Rus askeri uzmanları Vietnam ordusunu eğitmeye çalışıyorlar. Bugün Vietnam tamamen Sovyetler Birliği'nin güdümünde bir ülke durumuna gelmiştir.

"KOMÜNİST PARTİSİ 2 AİLENİN ELİNDE"

"Vietnam Komünist Partisinin durumuna gelice, Bugün partide tamamen feodal bir yönetim hakimdir. Vietnam Komünist Partisini belli başlı iki aile, yönetimi altında tutmaktadır. Kuzeyde Le Duan ve ailesi hakimiyetini kurmuştur. Damadı polis örgütünü, diğerleri de devletin çeşitli kademelerini yönlendirmektedir. Güneyde ise Le Duc Tho ailesi kendi taraftarlarını devlet kademelerine yerleştirmiştir. Örneğin Le Duc Tho'nun kardeşlerinden biri Enerji Bakanlığını diğeri ise Saygon Emniyet Amirliğini yönetmektedir.

"MUHALEFET TASFİYE EDİLİYOR"

"Öte yandan Vietnam Komünist Partisi içinde Rus güdümüne karşı çıkan bir kanat bulunmaktadır. Şimdi yönetim, bu kanadı tasfiye etmek için çalışmalarını sürdürüyor. 1954-1965 yılları arasında Çin Halk Cumhuriyetinde eğitim görmüş olan kadroların önemli bir kısmı bugünkü yönetime karşı muhalefeti sürdürüyorlar. Vietnam Emekçiler Partisi kurucularından Huan gibi tarihi bir yöneticinin Çin Halk Cumhuriyetine sığınması parti içindeki muhalefetin, ne kadar güçlü ve her kademede olduğunu kanıtlamaktadır."

Vietnam Barış, Tarafsızlık ve Demokratik Özgürlükler Hareketinin kurulması, Vietnam'daki Sovyet yanlısı yönetime karşı muhalefetin bundan böyle daha geniş boyutlara ulaşacağı ve örgütlü bir direniş şekline dönüşebileceği şeklinde yorumlanıyor.

HAREKETİN KURUCULARI KİMLER?

TRA CHON HİEU: 1941 yılında doğdu. Saygon Üniversitesi Tarım, Fen ve Eczacılık Fakültelerini bitirdi. 1962 yılında Amerikancı Van Thieu rejimine karşı mücadele etmeye başlayarak ulusal Kurtuluş Cephesi FNL'ye katıldı. 1977-1979 yılları arasında Tho Duc Parti kadro okulunda öğretmenlik yaptı. 1979 Mayısında gizli olarak gemi ile Vietnam'dan kaçtı.

DOAN VAN TOAİ: "Vietnam Gulag"ı adlı kitabın yazarı. 1946 yılında doğdu. Saygon Genel Öğrenci Birliği Başkan Yardımcılığı yaptı. 1968-1973 yılları arasında Thieu rejimine karşı "Tu Quyet" dergisini yayınladı. Amerikancı rejim tarafından defalarca tutuklandı. 1975 yılında yeni yönetim tarafından ekonomi komitesine üye seçildi. 1975 sonunda hiç bir neden göstermeden 28 ay süreyle tutuklandı. 1978 yılında Vietnam'ı terk etti.

THAİQUANG TRUNG 1944 yılında doğdu. 1965-1975 yılları arasında Amerikan müdahalesine karşı Avrupa'daki Vietnamlılar arasında yürütülen mücadeleyi örgütledi. 1972 yılında Viyana'daki Sosyalist Enternasyonal Kongresine Güney Vietnam Demokratik Muhalefetinin temsilcisi olarak katıldı. 1979 yılında Prens Sisovath ve Suvana Phouma ile birlikte Kamboçya-Laos-Vietnam Barış Tarafsızlık ve Bağımsızlık Komitesini kurdu.

Carter'ın...

(Baştarafı 1. Sayfada)

kişilik arabulucu heyeti İstanbul'da bulunuyor.

Türk Hava Yollarının bildirdiğine göre, eski Adalet Bakanı Clark ve senatör William Miller Türkiye'den Tahran'a gitmek için bir uçak kiralamak istediler.

Ancak, Ayetullah Homeyni'nin iki ABD'li diplomatı kabul etmeyeceğini açıklaması üzerine, arabulucu heyetin girişimlerini henüz gerçekleştiremedikleri bildiriliyor.

İstanbul'daki ABD Konsolosluğu, Clark ve Miller'in hiç bir açıklama yapmayacağını bildirirken, iki ABD'linin nerede kaldıkları konusunda da bir bilgi vermedi.

Batılı ajanslar, arabulucu heyetin ABD hükümetinin emri üzerine İstanbul'da beklediğini bildiriyor. BBC Radyosu ise iki ABD'linin İran hükümetinin isteği üzerine İstanbul'da bekletildiğini söyledi.

Gözlemciler, ABD'nin bu arabulucu heyetin girişimlerinden çok, Filistin Kurtuluş Örgütünün girişimlerinden umutlu olduğu için arabulucu heyeti Tahran'a göndermediklerini ileri sürüyorlar.

TÜRKİYE ARABULUCULUK YAPIYOR

Tahran ile Washington arasındaki gerginliği azaltmak için çeşitli girişimler sürerken, UPİ Ajansı Türkiye'nin Tahran Büyükelçisi Turgut Tülümen'in arabuluculuk yapmak için çeşitli girişimlerde bulunduğunu bildirdi.

Sıra...

(Baştarafı 1. Sayfada)

sadece Genel Başkanın kafasının içinde" dedi. Demirel'in yakın çalışma arkadaşlarından olan yetkili, Genel Başkanın bu konuda henüz kimseyle bir konuşma yapmadığını da sözlerine ekledi.

AP yetkilisi, MSP ve MHP'nin hiç bir şart getirmediğini söylerken, Ecevit'in tutumunu da "anlaşılmaz" olarak niteledi.

Öte yandan, AP Grubuna mensup parlamenterlerin esas olarak parti yöneticilerinin hükümette görev almasını istemedikleri öğrenildi. AP tüzüğüne göre, Genel İdare Kurulu üyelerinden sadece sekizi hükümette görev alabiliyor. Ancak AP'li parlamenterler, bu sekiz kişinin Genel Başkan yardımcıları, Genel Sekreter ve Genel Saymandan oluşan başkanlık divanı dışından seçilmesini talep ediyorlar. Bu talep kabul edildiği takdirde Nuri Bayar, Saadettin Bilgiç, Necmetin Cehveri, Barlas Küntay, Kemal Doğan, Turgut Yücel, Ali Naili Erdem, Hüseyin Özalp ve Önol Şakar liste dışı kalmış olacaklar.

DEMİREL'İN AÇIKLAMASI

Demirel, Cumhurbaşkanıyla görüşmesinden sonra gazetecilere yaptığı açıklamada, görevi aldıktan sonra hükümeti kurup kuramayacağını araştırdığını ve kurulabileceğine karar verdiğini söyledi.

Türkiye'nin fevkalade hal içinde bulunduğunu belirten Demirel, yeni kurulacak hükümetin "cansiperane" çalışacağını belirtti.

Demirel, yeni kurulacak hükümetin önündeki meselelerin başında can ve mal güvenliğinin sağlanması, "yoklukların" giderilmesi, enflasyon sorunu geldiğini bildirdi.

Demirel, meselelerin makul süreler içinde çözüleceğini ifade ederken, milletin itimat ve sabır göstermesini istedi.

AP lideri, daha sonra, şöyle konuştu: "Biz nasıl bir görevi yüklendiğimizin idraki içindeyiz. Ülke bir uçtan bir uca yanıyor diyoruz. Öyleyse bu yangını söndürmeye mecburuz. Vatandaş bize yardım etmelidir. Biz sihir vadetmiyoruz. Ama her şeyin içinden çıkabileceğimizi umuyoruz."

Kırıkoğlu...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Önceki gün İstanbul'da vefat eden Kırıkoğlu'nun naaşı, aynı gece Ankara'ya getirildi.

Kırıkoğlu'nun naaşı bugün önce saat 10'da uzun yıllar hizmet ettiği CHP Genel Merkezine getirilecek. Burada düzenlenen törenden sonra, saat 11'de de TBMM'de bir cenaze töreni düzenlenecek.

Maltepe Camisinde kılınacak cenaze namazından sonra Kırıkoğlu Ankara'da toprağa verilecek.

Business...

(Baştarafı 1. Sayfada)

versiteler de dahil olmak üzere, ülke sınırları dışında iş yapanlara ya da bu kuruluşlara sahip olanlara hizmet etmektedir.

75 ülkede faaliyet göstermekte olan Business International, bu ülkeler de sürekli olarak faaliyet gösteren 220 araştırmacı, analist ve editöre sahiptir. 60'dan fazla ticari ve siyasal merkezde temsilcileri bulunan kuruluşun, belli başlı büroları; Chicago, Cenevre, Buenos Aires, Hong Kong, Meksiko City, Roma, New York, Tokyo, Viyana ve Washington'da bulunmakta.

KAYIP— İstanbul İktisadi Ticari İlimler Akademisi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulundan almış olduğum şebekemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisi hükümsüzdür.
ÖZGÜR ALTINBAŞ

KAYIP — Eczacılık Fakültesinden aldığım İETT kartımı ve şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.
Ercan TUNCAY

Meclis Başkan Vekilleri idareci ve divan üyeleri belirlendi

ANKARA (THA)

Cahit Karakaş başkanlığında dün saat 15.00'de toplanan Millet Meclisi Genel Kurulu Meclis başkanvekilleri ile, idareci ve divan katiplerini belirledi.

Yapılan belirleme sonucu, Başkanvekilliklerine Erzurum AP Milletvekili İsmail Hakkı Yıldırım, Ordu CHP Milletvekili Memduh Ekşi, Van Milletvekili Muslihittin Görentaş ve Yozgat MHP Milletvekili Ali Fuat Eyüboğlu seçildiler.

Meclis idareciliğine Giresun CHP Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz, Ordu AP Milletvekili Hamdi Maden ile Siirt AP Milletvekili Zeki Çeliker getirildi.

Divan katipliğine ise, Adana CHP Milletvekili İsmail Hakkı Öztorun, Bursa AP Milletvekili Halil Karaatlı, Çanakkale AP Milletvekili, İrfan Binay, Denizli CHP Milletvekili Mustafa Gazalcı, İstanbul AP Milletvekili Recep Özel, Kütahya CHP Milletvekili Nizamettin Çoban, Rize CHP Milletvekili Yılmaz Balta seçildi.

Murat 131'lere 67 bin zam yapıldı lira

BURSA (THA)

TOFAŞ tarafından üretilen Murat 131 otomobillerinin 398 bin 500 lira olan satış fiyatı, yapılan 67 bin 500 liralık zamdan sonra 466 bin liraya çıkarıldı.

Yeni fiyatla otomobil satışına bugünden itibaren başlanıyor.

Bir yıl içinde ikinci kez zam gören Murat 131 otomobilleri 1979 başında 207 bin 870 liradan satılıyordu.

Homeyni...

(Baştarafı 1. Sayfada)

kişilik arabulucuk heyeti Tahran'a gidemedi. Homeyni, bir açıklama yaparak İranlı yetkililerin ABD'li heyetle görüşmesini yasakladı.

Filistin Kurtuluş Örgütünün, ABD Elçiliğinde mahsur kalan 60 kişiyi kurtarma girişimleri ise henüz bir sonuç vermedi.

Tahran'daki işgalciler, Amerikan aleyhtarı gösterilerini şiddetlendirirken, ABD'nin bir müdahale gerçekleştirmesi halinde rehinelerin idam edileceğini ileri sürdüler.

* * *

İranlı bir grup öğrencinin 5 gün önce başlattığı ABD Elçiliği işgali sürüyor. AFP Ajansının Tahran'daki muhabiri ABD Elçiliğindeki manzarayı şöyle anlatıyor: "Bismillahirrahmanirrahim!; İmam Homeyni; Kahrolsun Şah!: Kahrolsun Amerika! sloganları arasında 200-300 kişilik bir kalabalık 5 gündür elçiliğin bahçesinde bulunuyor. Yoldan geçenler, Homeyni'nin dev bir posterinin asıldığı bu binayı daha çok yeni yapılmış bir camiye benzetiyorlar. Toplu namazlar kılınıyor, dini şarkılar çalınıyor. Eline hoparlörü alan uzun uzun İslam Cumhuriyetinin nimetlerini, Şah'ın ve ABD'nin gaddarlığını anlatıyor. Durum karışık. Arabuluculuk yapmak amacıyla Tahran'a gelen FKÖ heyetinin ne derece başarılı olabileceği büyük merak konusu..."

Göstericiler dün öğleye doğru, rehin tuttukları Amerikalılardan birini elçiliğin kapısına çıkararak bahçede toplanan kalabalığa "teşhir ettiler". Orta yaşlı Amerikalının şaşkın bakışları arasında, elçilik önünde toplanan halk, "Carter'e ölüm!" ve "Amerikalı evine dön!" şeklinde sloganlar bağırdı.

Elçilik çevresinde toplanan büyük bir kalabalık daha sonra da gösteri yürüyüşüne başladı. Göstericiler Şah ve ABD aleyhtarı pankartlar taşırken, Homeyni'nin iki ABD'li arabulucuyu kabul etmeme kararının "çok doğru" olduğunu ileri sürdüler.

HOMEYNİ, AMERİKA'YA SAVAŞ AÇTI

Ayetullah Homeyni, dün Kum kentinde yaptığı bir konuşmada, Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinin bir casusluk merkezi olduğunu söyleyerek, işgalin sürdürülmesi gerektiğini iddia etti. Homeyni, Şah'ın ve Bahtiyar'ın yargılanmak üzere İran'a geri gönderilmesine kadar eylemlerin süreceğini belirtti.

Batı Alman ZDF televizyonunun bir muhabiri ile görüşen Homeyni, Elçiliğin işgal edilmesinden ABD'nin sorumlu olduğunu ileri sürerek, şunları iddia etti: "Şah'ı koruyan tek ülke ABD değildir. Ancak Şah'ın ABD tarafından kabul edilmesi İran halkını kışkırtmıştır."

ABD'nin sürekli olarak İran'ın içişlerine karıştığını söyleyen Homeyni, İran'ın neresinde bir karışıklık çıkmışsa, bu işinaltındanABD Elçiliği personelinin ya da Amerikalı casusların çıktığını iddia etti.

Ayetullah Homeyni, Şah'ın ve ABD'nin İran'ın bir numaralı düşmanı olduğunu ileri sürerek, Elçilik işgalini desteklediklerini açıklamayan bazı siyasi gruplara da çattı.

TASS'IN TUTUMU

Sovyetler Birliği'nin resmi Haber Ajansı TASS, İran'daki son gelişmelere, bültenlerinde geniş yer verirken, Homeyni'nin Elçilik işgalini desteklediği haberini verdi. TASS, Homeyni'nin taleplerinin reddedilmesi durumunda İran'ın daha ileri önlemler alacağı konusunda ABD'yi uyardığını öne sürdü.

ABD—FKÖ İLİŞKİLERİNDE YENİ BOYUTLAR

Öte yandan Amerikalı Senatör Paul Findley, dün yaptığı açıklamada, FKÖ'nün ABD Elçiliğindeki rehineleri kurtarmak için arabuluculuk yapmasını olumlu olarak değerlendirdi. Findley'in açıklamasına göre, ABD Başkanı Carter, FKÖ lideri Arafat'a bir arabuluculuk girişimi nedeniyle teşekkür etti. ABD'nin Ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski de FKÖ'nün bu girişiminden memnun olduğunu söyledi.

YOUNG DA FKÖ'NÜN GİRİŞİMİNDEN MEMNUN

Bu arada ABD'nin Birleşmiş Milletlerdeki eski Büyükelçisi Andrew Young dün Atlanta'da yaptığı bir açıklamada, Tahran'daki rehinelerin kurtarılması için ABD'nin müdahale yapmamasını istedi. Young, Arafat'ın rehinelerin serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla arabuluculuk yapmasını da büyük bir memnuniyetle karşıladığını belirtti.

Öte yandan özellikle Londra borsasında, Amerikan doları düşüş kaydederken, altın yeniden değer kazandı.

Ajanslar, Arafat'ın, Tahran ile Washington arasında arabuluculuk yapmak için girişimlerde bulunduğunu bildirirken, FKÖ'nün Tahran Bürosu konu ile ilgili bir açıklama yaptı. AFP'nin bildirdiğine göre, "İmam Homeyni'nin emri olmadan, FKÖ'nün bu konuda arabuluculuk yapması söz konusu değildir" diyen FKÖ temsilcisi, bu amaç için İran'a bir FKÖ heyetinin geldiği yolundaki haberlerin de gerçek dışı olduğunu ileri sürdü.

Öte yandan, Suriye yanlısı "Saika" örgütü, Şam'da yayınlanan bir bildiride, "Hiç bir Filistinli devrimcinin ABD elçiliği işgali konusunda tarafsız kalamayacağını ve arabuluculuk yapamayacağını" iddia etti.

THATCHER DE İRAN'I KINADI

İngiltere Başbakanı Bayan M. Thatcher, Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinin işgal edilmesini ve bu işgalin İranlı yetkililer tarafından resmen desteklenmesini sert bir dille kınadı.

Olayı "Diplomatik ilişkilere ihanet" olarak değerlendiren Thatcher, İngiltere'nin bu konuda ABD'ye yardım edebileceğini sözlerine ekledi.

ŞAH ABD'DEN AYRILIYOR

New York'ta bir hastanede tedavi edilmekte olan sabık İran Şahının yakınları, Rıza Pehlevi'nin üç hafta içinde ABD'den ayrılacağını belirttiler. Doktorlardan gerekli izin alınırsa Şah'ın tedavisini tamamlamadan New York'tan ayrılacağı bildiriliyor.

KAYIP — Sayı No Y. G. 5-149 Uzak yol güverte yeterlilik belgemi, 11746417 sicil nolu sigorta kartımı kaybettim Hükümsüzdür.
Kahraman KAHRAMAN

"Atatürk'ün...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Ankara Üniversitesinin düzenlediği ve Rektör Yardımcısı Adnan Güriz'in yöneteceği anma toplantısında saygı duruşundan sonra, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Profesörlerinden Bedrettin Tuncer ve İlahiyat Fakültesi Profesörlerinden Hüseyin Yuttaydın birer konuşma yapacak.

İlkokullar ile ortaokul ve liseler ise 10 Kasım dolayısıyla anma törenleri düzenleyecek.

İngiltere'ye...

(Baştarafı 1. Sayfada)

gun olarak alınan karar, Topluluğun resmi gazetesinde yarın yayınlandıktan sonra yürürlüğe girecek.

Türkiye'nin 1979 yılı içinde İngiltere'ye ihraç edeceği pamuk ipliği kotasının 2940 ton olarak saptanmasına rağmen, bu yılın ilk sekiz ayında Türkiye'nin bu ülkeye sattığı pamuk ipliğinin 4560 tona ulaşarak belirlenen miktarı yüzde 50 aştığını vurgulayan Ortak Pazar açıklamasına göre, pamuk ipliği ihracatının gelecek yıl yeniden sorun yaratmasını önlemek amacıyla Topluluk, konuyu Türkiye-AET Ortaklık Komisyonuna getirecek.

Bilindiği gibi Türkiye'nin ihracat ürünleri arasında birinci sırayı alan Tekstil ve pamuk ipliğinin Ortak Pazar ülkelerine satımı geçen yıl Türkiye ile Topluluk arasında yapılan görüşmelerde bir çözüme bağlanamamıştı.

Ortak Pazarın pamuk ipliği aldığı ülkeler arasında Türkiye birinci sırayı almasına rağmen, Dokuzlar Tekstil sanayisinin çeşitli zorluklarla karşı karşıya olmasından dolayı AET Komisyonu, özellikle İngiltere'nin ısrarları karşısında pamuk dış alımını sınırlama yoluna gitmişti. AET Komisyonunun pamuk ipliği konusunda almış olduğu sınırlama kararının "bir zorunluluk" olduğuna işaret eden Topluluk çevreleri "kararın Türkiye ile AET arasında yeni bir sorun yaratmamasını diliyoruz' [illegible]

"Türkiye...

(Baştarafı 1. Sayfada)

zenenlenen yerli ve yabancı sanayicilerin, işadamlarının katıldığı toplantıya sunulan raporda, 1977 yılından beri Türk ekonomisinin düzelmesi için bazı belirtilerin ortaya çıktığı kaydedilerek, ancak hükümetin IMF'nin 1979 başlarında önerdiği önlemleri uygulamaya devam etmesinin gerektiği vurgulandı.

"Türkiye, Osmanlı Devri kapitülasyonlarının geri gelmesinden korktuğu için dış yatırımlardan korkuyor" denilen raporda, Türkiye'nin dış ödemeler dengesindeki açıklarını kapatabilmesi için, tarımsal dışsatımını artırması gerektiği söyleniyor.

SABANCI'NIN KONUŞMASI

6 Kasımda başlayan ve bugün sona eren toplantıda bir konuşma yapan işadamı Sabancı, Türkiye ekonomisinin son 30-40 yıllık gelişmesinin bir özetini anlatarak şöyle konuştu:

"Biz hepimiz işçilerimiz, bürokratlarımız öğrenme sürecindeyiz. Kabul etmeliyiz ki bu süreçte ağır bir fatura ödüyoruz, o da demokrasimizin fiyatıdır. Bizim de dünyanın öteki ülkeleri gibi politik sorunlarımız var. Ama bu bizim durumumuzda kalkınmanın getirdiği sorunlara eklenen zorluklar, güçlü bir fren etkisi yapmakta, bu bizi geri tutmaktadır. Çeşitli ekonomik dengelerimiz adım adım alt üst olmuş ve sizin zaten malumunuz olan bugünün ekonomik sorunlarına varılmıştır. Bir Türk işadamı olarak, mücadelemizin henüz sona ermediği kanısındayım. Bu durgunluk ve zorluk döneminin uzayacağına inanıyorum. Bu bir bakıma demokrasinin bizden talep ettiği şeydir ve bu tek yoldur. Tek ve en pahalı yol. Bu yolda ilerlemeye azimli ve kararlıyız."

"Demokratik parlamenter düzenimizin bedelini karşılayabilmek için tüm kaynaklarımızı ele geçirmek ve değerlendirmek zorundayız" diyen Sabancı, yabancı sermayenin Türkiye'ye girişi sırasındaki hatalı tutumu yüzünden soğuk karşılandığını söyledi. Sabancı, yabancı sermayenin bir başka hatasının da kârlarını kamuya açıklaması olduğunu sözlerine ekledi. Politikacıların da kamuoyundaki bu yabancı sermayeye karşı soğukluğu kullandıklarını söyleyen Sabancı, yabancı sermaye düşmanlığının sadece yasal değişikliklerle düzeltilemeyeceğini, önemli olanın yasaları uygulayacak insanların değişmesi olduğunu, bunun için de zamana ihtiyaçları olduğunu kaydetti.

KAYIP — TÖB-DER İstanbul şubesinden aldığım 6171 Nolu TÖB-DER kimlik kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Lütfi YILMAZ

Aydınlık — BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK — Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN — Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 26 52 44 İdare Tel: 26 54 37 — Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri — Baskı: İst. GÜNTUR — Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR — ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI — ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595 — FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris — BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120 — İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628 — HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61 — İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ — Yurtiçi: 3 aylık 450 TL, 6 aylık 900 TL, 1 yıllık 1800 TL — Yurtdışı: 3 aylık 675 TL, 6 aylık 1350 TL, 1 yıllık 2700 TL — Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ — 2.4.6. sayfalar (Sütun/snt.) 250 TL — 3.5.7. sayfalar (Sütun/snt.) 300 TL — Yayın İlanı (Sütun/snt.) 100 TL — Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL — Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Doğu Avrupa'da neler oluyor?

Avrupa Parlamentosu Milletvekili ve Çek muhalifi

Jiri Pelikan

Doğu Avrupa'daki gelişmeleri Aydınlık a anlattı

* "Doğu Avrupa ve Soyyetlerdeki devletleştirmelerde sosyalizmin kurulmadığını bizzat gören işçiler, bu ülkelerdeki rejimi desteklemiyorlar.

"Mücadele gelişince Sovyetler müdahale edecek gücü bulamayacak"

* "İşçi sınıfı huzursuz" diyen Pelikan, "durumu işçi sınıfının değiştireceğini" söyledi

Jiri Pelikan, Sovyet yöneticilerinin emperyalist bir siyaset izlediklerini, bunun sonucu olarak içeride de diğer milli azınlıklar üzerinde baskı uyguladıklarını söylüyor. Yukardaki fotoğrafta Taşkent'te Türkmenlerin yaptıkları bir gösteri ve kendilerine engel olmak isteyen görevliler görülüyor.

Polonya'da 1970'de zamlara karşı yapılan grevlerde tersane işçilerinin toplantısı. Tersane işçileri bu toplantıdan sonra grev kararı alıyor ve olaylar başlıyor.

Sovyetlerde milli baskı altında tutulan azınlıklardan biri de Kırım Tatarları. Fotoğrafta Kırım Tatarlarının yaptığı bir gösteride topluluğu su sıkarak dağıtmaya çalışan görevliler görülüyor.

● Pelikan Sovyet yöneticilerini en çok korkutan şeyin bir zamanları Çek işçilerinin yaptığı mücadelenin bütün Doğu Avrupa ülkelerinde yaygınlaşması ve işçiler arasında dayanışma kurulması olduğunu söyledi

● Sovyetlerin artık emperyalist bir siyaset izlediğini açıklayan eski Çek yöneticisi, Rusya'da halk ile yöneticiler arasında sosyalizm temeline dayanan hiç bir ilişkinin kalmadığını ve Sovyet yöneticilerinin şovenist ve Rus milliyetçisi bir politika izlediğini söyledi

● Doğu Avrupa ve Sovyetleri önümüzdeki yıllarda bekleyen buhran, işçi sınıfının da mücadelesini yükseltecek

Baha Targün

Rus işgalinden önce Çekoslovakya'da TV yöneticisi Komünist Partisi Merkez Komitesi üyeliği yapan, daha sonra işgale muhalefet eden ve geçtiğimiz aylarda Avrupa Parlamentosuna milletvekili olarak seçilen Jiri Pelikan'la söyleşimizi "Doğu Avrupa'daki durum ve gelişmeler" üzerine sürdürüyoruz.

Pelikan'a ilk olarak Doğu Avrupa ve Sovyetlerde halkla yöneticiler arasındaki ilişkilerin durumunu sorduk. Pelikan sorumuzu şöyle yanıtladı:

"Çok uzun senelerden beri Doğu Avrupa'da ve Sovyetler Birliği'nde halk siyasetten uzak tutuluyor. Yöneticiler siyaset yapıyor, işçilerden de çalışmasını istiyor. Eğer bir işçi, kendisine plan çerçevesinde tayin edilen hedefi gerçekleştirebilirse ne ala, yok eğer bu hedefi gerçekleştiremezse cezalandırılır, aldığı para büyük ölçüde azalır. Bürokrasi işçiye sunu empoze ediyor: İyi çalışırsan sosyalizme hizmet edersin. Uzun zamandan beri işlenen bu fikir yüzünden işçilerin direnişleri zayıftır. Bu yüzden Polonya'daki gibi örnekleri saymazsanız pek öyle ciddi işçi eylemleri, grevler yürüyüşler olmuyor."

Bu rejim işçilere hiç bir şey vermedi

Pelikan bu açıklamadan sonra bir an durdu ve *"Bu söylediklerim olayların dış görünümüdür. Aslında gerçek durum hiç de öyle değildir."* dedi. Eski Çek yöneticisi, Doğu Avrupa ve Sovyetlerdeki işçilerin durumu konusunda şunları söyledi:

"İşçiler siyasetle ilgililer. Rejimi desteklemiyorlar. Çünkü bu rejim onlara bir şey getirmedi. Üretim araçlarının devletleştirilmesi işçiler için bir şey değiştirmedi. İşçiler üretim araçlarının özel mülkiyetten devlet mülkiyetine geçirilmesiyle sosyalizmin kurulmadığını kendileri gördüler. Bu devletleştirmeler işçinin üretim ilişkilerindeki durumunda bir değişiklik getirmedi. İşçi sınıfı, üretimde karar mevkiinde değildir. Bunların yanında bir de örgütlenme hakkı elinden alınmıştır. Siyasi örgütlenme, sendikalar kurma hakkı yoktur. Kendi temsilcilerini kendisi secemez. Mevcut tüm örgütler iktidar sahiplerinin tekellerini ellerinde tutabilmeleri için kullanılan araçlardan başka bir şey değiller. Elbette işçi sınıfı bu duruma çeşitli şekillerde reaksiyon gösteriyor."

İşçiler huzursuz ama henüz bir siyasi partileri yok

İşçiler tepkilerini ne gibi yollarla gösteriyorlar? Pelikan bu sorumuz üzerine şunları belirtti:

"En yaygın araç yavaş çalışmadır. Bunun yanında işi sabote etme ve yukardan gelen çizginin izlenmemesi de var. Fakat işçilerin sokağa dökülerek eyleme geçmeleri ancak artık şartların dayanılmaz olması halinde oluyor. 1977'de Polonya'da olduğu gibi. Bunun yanında işçi sınıfının huzursuzluğu her yerde artmaktadır. Fakat bu huzursuzluğun şekillenneceği bir örgütlenme henüz yoktur."

Nasıl bir örgütlenmeye ihtiyaç var? Pelikan bu sorumuzu yanıtlarken söze *"Her şeyden önce işçi sınıfını temsil eden partiler yoktur"* diye başladı ve şöyle sürdürdü:

"YASA 77 ve KOR gibi örgütler insan haklarının korunmasını sağlamak amacıyla kurulmuş ve çalışan örgütlerdir. Gerekli olan işci sınıfının devrimci örgütü, yani partisidir. Çekoslovakya'da bu yolda yapılan çalışmalar ne yazık ki polis tarafından tespit edilmiş ve ezilmiştir. Doğu Alman bölgesinden Rudolf Bahro da Alternatif adlı kitabında örgütlenmenin gereğini anlatıyor ve Doğu Avrupa'da bir komünist birliği öneriyordu."

Bugünkü küçük gruplar geleceğin önemli örgütlerini oluşturacak

Bu örgütlenme nasıl gerçekleşecek? Önümüzdeki gelişmeler bakımından muhalefet hareketlerinin şansı nedir? Pelikan bu konudaki görüşlerini de şöyle açıkladı:

"Benim kanımca, bu gerekli örgütlenme mücadele içinde gelişerek ortaya çıkacaktır. İşçi sınıfı aktifleşmeye başlamıştır. Bu aktifleşme, çeşitli ülkelerde gerekli ihtiyaç maddelerinin sağlanamaması ve fiyatların yükselmesiyle paralel olarak daha da yükselecektir.

"Önümüzdeki senelerde buna Sovyetler Birliği ile öteki Doğu Avrupa ülkeleri arasındaki ticaretin biçimindeki değişmenin etkileri de katılacaktır. Örneğin, Sovyetler Birliği bu ülkelerin petrol ve diğer hammadde gereksinmelerini karşılayamayacak. Bu Doğu Avrupa ülkeleri gerekli maddeleri Batı pazarlarından almak zorunda kalacaklar. Bunun için döviz gerekecek. Döviz ancak dışsatımla elde edilir ve kaliteli mal gerekir. İsteksiz çalışan işçiler ise kaliteli mal yapıyorlar. Doğu Avrupa'da ekonomik durum bütün bu nedenlerden ötürü gittikçe bozulacaktır. Buna bağlı olarak işçi sınıfı hareketi gelişecektir.

"Şimdilik azınlık hareketi gibi görünen örgütlenmeler o zaman büyük bir anlam kazanacaktır. Gerek Çekoslovakya'daki YASA 77 ve Polonya'daki KOR gibi örgütler, gerekse özgür sendikalar kurmak için bir araya gelmiş küçük gruplar eylemler içinde önemli örgütlerin kurulmasını sağlayacaklardır.

"Durumu değiştirecek olan işçi sınıfıdır. Mücadeleyi başarıya ulaştırması için işçi sınıfının ilerici aydınlarla ve tüm halkla birleşmeye ihtiyacı var. Böyle bir birlik yalnız Doğu Avrupa ülkelerinde değil, Türkiye gibi birçok ülkeyle de geniş bir dayanışma biçimine dönüşerek oluşacaktır."

Direniş örgütleri arasında dayanışma yaygınlaşıyor

Rejime muhalefet eden gruplar seslerini dünyaya duyurmaya ve destek olmaya başından beri büyük önem veriyorlar. Bu çalışmalar sonucu özellikle Avrupa'da bu ülkelerdeki gelişmelere karşı hassas bir kamuoyu yaratıldı. Avrupa kamuoyunun isimlerini artık öğrendiği çeşitli direniş grupları arasında bir koordinasyon var mı? Pelikan bu konudaki sorumuz üzerine şunları söyledi;

"Örgütlenme anlamında bir koordinasyon yok. Zaten böyle bir koordinasyonun kurulmasına çeşitli ülkelerdeki hükümet yetkilileri asla göz yummayacaktır, çünkü böyle bir örgütlenmeden çok korkmaktadırlar. Fakat şunu belirteyim, çeşitli örgütler arasında ilişki var. Örneğin Çekoslovakya'daki YASA 77 ile Polonya'daki KOR arasında önemli ilişkiler var. Çekoslovakya'da YASA 77 ile KOR'un müşterek hazırladıkları yayınlar var.

Fakat önemli bir dayanışmadan sözetmekte yarar var. Bu dayanışma yalnız Çekoslovak ve Polonya'daki örgütler arasında değil, Doğu Almanya'da ve Sovyetler Birliği'ndeki Marksistler ve demokratlar arasında yaygınlaşmaktadır."

Pelikan bu dayanışmaya örnek olarak, yakın zamanda Batı Almanya'ya geçen Doğu Alman rejim muhalifi, Marksist-Leninist Bahro'yu gösteriyor. Gerçekten de Doğu Avrupa'daki rejim muhalifleri olan gruplarla Bahro arasında çok iyi işleyen bir dayanışma kurulmuştur. Senelerce hapis yatmayı göze alan Bahro, muhalifleri hapishane hücresinden destekledi, onlar da Bahro'nun hapisten kurtulması için Batılı demokratlarla ve komünistlerle elele vererek mücadele ettiler.

Sovyetleri en çok korkutan, insanlar arasındaki dayanışma duygusu

Pelikan bu açıklamadan sonra, oturduğumuz odaya bir an göz gezdirdi ve güven dolu bir sesle konuşmasına devam etti;

"Bakın, bir duygu var ki, Doğu Avrupa'da nereyi alırsanız alın, size dayanışma gösterileceğinden emin olduğunuzu söylüyor, İşte en çok korktukları şey de bu, bu duygu. İnsanların, aynı eziklik ve baskıyı yaşayan farklı ülkelerdeki insanların birbirlerine dayanma ihtiyaçlarının bilincinde olmalarının verdiği duygu. Çeşitli ülkelerin işçi sınıflarının, bir zamanlar Prag'da yalnız Çekoslovak işçi sınıfının giriştiği gibi bir eyleme hep birlikte, girişmeleri ihtimalini kafalarından çıkaramayan Sovyetler Birliği yöneticileri en büyük korkuyu bu dayanışmadan duymaktadırlar. Sovyetler Birliği'ni, böyle bir eylem başladığında yeni bir ortam beklemektedir. Ya çok büyük rizikoları göze alarak yeniden tanklarını seferber edeceklerdir, ya da gelişen şartların getirdiği durumu kabulleneceklerdir. Sanırım, Çekoslovakya, Polonya ve Romanya gibi ülkelerde hareket yeteri kadar geliştiği zaman Sovyetler Birliği müdahale edebilecek durumda olmayacaktır."

Sovyet yöneticileri ile halk arasında sosyalizme dayanan bir ilişki kalmamıştır

Pelikan, Sovyetlerin böyle bir gelişmeye müdahale edemeyeceklerini neye dayandırıyordu? Kendisine bu soruyu yöneltince, *"Önce dikkatinizi Sovyetler Birliği'nde yaşayan birçok farklı milliyetin varlığına çekmek isterim"* dedi ve hemen ardından *"Ruslar Sovyetler'de azınlıktırlar"* diye ekledi. Pelikan daha sonra şunları söyledi:

"Bu farklı milletlerin milli bilinçlerinin gittikçe geliştiğini tespit ediyoruz. Kafkaslar, Ermeniler, Gürcüler, Azeriler ve diğerleri örnek olarak verilebilir. Sovyetler Birliği'nin siyaseti artık gittikçe süper devlet siyaseti, emperyalist siyaset olarak belirlenmektedir. Sovyetler Birliği'ndeki rejim, sosyalizme inanmadığı için şovenist ve Rus milliyetçisi olması da kolay olmuştur. Sovyet yöneticilerinin kendilerini destekleyen küçük bir bölüm halk ile arasındaki bağ artık bu şovenist siyaset sayesinde korunabilmektedir. Halk ile yönetim arasında sosyalizm temeline dayanan bir ilişki artık kalmamıştır."

Pelikan konuşmasını *"Şimdi gelelim Sovyet işçi sınıfının durumuna"* diyerek sürdürüyor ve şunları söylüyor:

"Bazılarında şöyle yanlış bir anlayış var; Sovyetler Birliği emperyalist bir ülke olduğuna göre kendi işçilerine, sömürdüğü ülke işçilerinden daha iyi bakabilmektedir. Bu yanlıştır. Bugün bir süper devlet olmasına rağmen Sovyetlerdeki yaşam düzeyi bazı Doğu Avrupa ülkelerinden düşüktür. Sovyetler Birliği hegemonyacılığını askeri güce dayandırmaktadır. Bunun için de emperyalist yoldan yaptığı sömürüyü silahlanmaya yatırmaktadır. Eski emperyalistler gibi siyasi, ekonomik ve kültürel etkisi hegemonyacılığını yürütmek için yetmemektedir. Bu yüzden de askeri varlığını artırmak zorunda kalmaktadır. Bunun sonucu olarak bugün birçok Doğu Avrupa ülkesindeki işçiler Sovyet işçilerinden daha fazla kazanmaktadır. Sovyet yöneticileri bu durumu işçilere şöyle açıklıyorlar; sosyalist dayanışma gereği fedakarlık yapıp aza kanaat edelim."

Doğu Avrupa'daki gelişmeler daha hızlı

Pelikan'ın açıklamasını burada bir soruyla kestik ve kendisine Doğu Avrupa ülkelerinde işçilerin yaşam seviyesinin Sovyetlere göre daha iy[i] olmasının, bu ülkelerde mücadeleyi olumsuz yön[de] etkileyip etkilemediği[ni] sorduk. Pelikan sorumuzu şöyle yanıtladı;

"Doğu Avrupa ülkele[rin]deki işçiler Sovyet işçilerine göre daha çok ka[za]nmalarına rağmen siya[si] gelişmeleri daha hız[lı] olmaktadır. Bunun çeşi[tl]i nedenleri vardır. Birinc[i]si, bu ülkelerin belli b[ir] parlamenter demokrasi[si] geleneği var. Sovyetle[r] Birliği'nin böyle bir gele[ne]ği yok. İkincisi, bu ü[l]kelerde sosyo-ekonomi[k] problemler yanında ulu[]sal meselenin de önem[li] bir yer tutmasıdır. Polon[]ya'da, Çekoslovak'd[a] Romanya'da ve ötek[i] Doğu Avrupa ülkelerind[e]ki halklar yalnız ekono[]mik sömürüden ve siya[si] baskıdan değil, uluso[l] bağımsızlıkları üzerindek[i] gölgeden de şikayetçidirle[r] ve bu durum mücadeled[e] büyük önem taşımakta[]dır.

Hareket gelişince Sovyetlerin müdaha[le] gücü olmayacak

Pelikan bu açıklam[a]dan sonra "Sovyetler neden müdahale edem[e]yeceği" konusuna tekr[ar] dönerek şunları söyledi

"Şunu da belirtm[ek] gerekir ki, Doğu Avru[pa] ülkelerinde gelişen siy[asi] hareket. Sovyetler Birl[iği] işçi sınıfı hareketini [] etkileyecektir. Bu ilk k[ez] olmayacak. Tarih, met[ro]pollerdeki siyasi du[ru]mun sömürülen ülkel[er]deki mücadelelere para[lel] olarak gelişmesine [] sık sahne olmuştur. S[ov]yet yöneticileri de a[] soruyla karşı karşı[ya] kalacaklardır: Bu siy[asi] baskıya karşı ne yap[a]caktır? Ya yeniden ta[nk]lar gönderilecektir, ya [] birtakım gelişmelere g[öz] yumulacaktır. Bütün [] gelişmelere dayanarak t[ek]rar söylüyorum ki, Do[ğu] Avrupa ülkelerinde mü[ca]dele gelişince. Sovyet[ler] buna müdahale ede[cek] gücü bulamayacaktır."

BİTTİ

Polonya'da işçiler, 1970'de ve 1976 yıllarında zamlara karşı kitlesel gösteriler ve grevler yaptılar. Yukardaki fotoğrafta Polonya ordusu tankları işçigöstericilerinüzerine yürürken görülüyor. Polonya, işçi mücadelesinin en güçlü olduğu Doğu Avrupa ülkelerinden birisi.